

MAGYAR LADÓV

BUDAPEST
Postafió

Főszerkesztő és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Felelős igazgató: **FOLLMANN GÉZA**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyártás Elemér**

Jugoszlávia kormánya a horvát kérdés teljes megoldására fordítja minden gondját

**Svetkovics miniszterelnök ismét Macsekhez utazott.
Károly király találkozója Pál jugoszláv kormányzó herceggel**

Belgrádból jelentik: Hivatalos jugoszláv politikai körökben nagy megkönnyebbüléssel fogadták, hogy az angol és francia szavatoló nyilatkozatot nem terjesztették ki Jugoszláviára is. Attól tartottak, hogy egy ilyen szavatoló nyilatkozat miatt Jugoszlávia belekerült volna a nagyhatalmak közötti vitába. Jugoszlávia irányadó körökének felfogása az, hogy nem is lehet elképzelni, vajjon adott esetben hogyan is tudna Anglia és Franciaország eleget tenni szavatossági kötelezettségének. Nem tudnak szabadulni attól a gondolattól, hogy ez a szavatosságvállalás inkább a kisállamok felhasználására irányul. A jugoszláviai irányadó körök minden külső szavatossági ígéretnél többre értékelik, ha Jugoszlávia belülről, a horvát kérdés teljes megoldásával létrehozza állami élete végleges megerősítését. A belgrádi kormánynak most ez a horvát kérdés elintézése a legfőbb gondja.

Svetkovics miniszterelnök ismét Zágrábba utazott Macsek horvát vezérhez. Belgrádban lehetségesnek tartják, hogy a kormány átalakulása, s a

három államalkotó nemzetre való kiterjedése hamarabb bekövetkezik és hogy a horvátok több miniszteri tárcát kapnak.

Belgrádból jelentik: Hivatalos körökből származott értesülések szerint II. Károly román király hétfőn Belgrádba érkezik, ahol találkozni fog Pál jugoszláv régensherceggel.

Gafencu külügyminiszter berlini, brüsszeli és angliai útja.

Londonból jelentik: A Press Association jelentése szerint Gafencu román külügyminiszter berlini útja alkalmával ellátogat Brüsszelbe is. Az angol külügyi hivatal részéről ugyan alakszerű meghívás nélkül, de azt adták tudtul Gafencunak, hogy szívesen látnák, ha külföldi útja során Angliába is ellátogatna. A Reuter távirati ügynökség már bizonyosra veszi az angliai látogatást, de a látogatás napját még nem tudja.

Amerika nagy érdeklődése az európai ügyek iránt

**Roosevelt elnök a pánamerikai kongresszuson fejtegette, hogy
Amerikának segítségnyújtóan bele kell avatkoznia az óvilági
bonyodalmakba**

Washingtonból jelentik: A pánamerikai kongresszus washingtoni értekezletén Roosevelt elnök nagy beszédet mondott. Roosevelt elnök feltette a kérdést, hogy: „Mi védi Amerikát?” Válasza után az európai államok tragikus bonyodalmát és azt mondogta, hogy az óvilágban régi harcok új küzdelmei folynak. Méltatta ezután a pánamerikanizmus eszméjét, majd kifejtette, hogy Amerika nem nézheti érdektelenül az európai eseményeket. Az óvilágot katasztrófa fenyegeti és az újvilágnak

kötelessége az óvilágot megsegíteni. Nincsenek végzettszerűségek. Az emberek saját maguk erejéből megakadályozhatják a katasztrófát. Békés nemzetek nem igaznak le más békés nemzeteket. Érdekeink messze túl terjednek tengerpartjainkon.

Roosevelt után Hull külügyminiszter szólalt fel és határozottan kijelentette, hogy Amerika népe nemcsak hajlandó, hanem képes is harcolni, ha függetlenségének megvédéséről van szó.

Borah szenátor az európai ügyekbe való beavatkozás ellen

Newyorkból jelentik: Borah szenátor Nordfieldben egy ünnepségen nagy beszédet mondott. Az amerikai politikus óva intette Amerikát, hogy ne avatkozzék az európai hatalmak vetélykésibe. Az európai helyzetről beszélve kifejtette, hogy a demokrata hatalmak ma is imperialista célzatú politikát folytatnak és hogy a világháború végeztével csak zsákmányon való osztozkodás volt, s nem a béke ügyéről való gondoskodás. A világháború utolsó óráiban a demokrata hatalmak Amerikát hívták segítségül, hogy húzza ki őket abból a veremből, amelyet ők maguk ástak sajátmaguknak.

Amerikai milliárdok európai sorsa.

Washingtonból jelentik: A kormány gazdasági szakminiszterei arról tanácskoztak, hogy európai

pai háború esetén miként lehetne megakadályozni, hogy az amerikai értékpapíroknak külföldi kezekben levő tömege egyszerre ne dobódjék piacra, s így értékét ne veszítse. Csak Angliában és Franciaországban több milliárdra megy az amerikai értékek összege. Ezek értékvédő fölvásárlására pénzalapot kell az angol és francia kormányok rendelkezésére bocsátani.

A „Newyork Times” ezt a tervet támadja, s azt mondja, hogy annak megvalósítása nem lenne egyéb, mint a semlegességi törvény megsértése. A washingtoni kormány ugyanis a felvásárló tartalék-alap formájába akarja burkolni azt a többmilliárdos pénzügyi segítséget, amit az angol és francia hadipénztáraknak akar nyújtani.

A népi jogok tudósainak ünnepi összejövetele Kielben

Kiel város a német birodalom északnyugati vidékének egyik legfontosabb gócpontja, a Dániával határos schleswig-holsteini tartomány székhelye, az Északi-tengert a Keleti-tengerrel összekötő száz kilométeres nagy csatornának a keleti kijárója. Az egész német birodalomra nézve is legjelentősebb kikötő haditengerészeti szempontból. A német birodalmi haditengerészetnek itt van a központja, itt vannak a haditengerészet főhatóságai, főiskolái, hajóépítő ipartelepei. Lakosainak száma negyedmillió. Ugyanez a város a német tudományosságának is igen jó hírű központja a maga 300 éves egyetemével és 400 ezer kötetnyi könyvtárával.

Eppen ez a kieli egyetem most április elején több napig tartó tudományos összejövetelt rendezett. Annak a megünneplésére volt az összejövetel, hogy az egyetemnek a politikai és nemzetközi jogi tudományok művelésére létesített intézete most érkezett el alapításának huszonötödik évfordulójához. Az összes német egyetemen szaktudósain kívül résztvettek ezen az összejövetelen a bucuressti, belgrádi, szófiai és varsói egyetemek küldöttei is, minél fogva a gyülekezés bizonyos mértékben nemzetközi jellegűt is kapott. Az összejövetelen a bucuressti egyetem küldöttje, Djuvara professzor volt miniszter előadást is tartott arról a témáról, hogy Románia új alkotmánya a nemzet és az állam fogalmait tekintetében, s e fogalmak összefüggése és az összefüggés gyakorlati megvalósítása terén milyen irányelveket követ.

A román szaktudós előadásáról részletesebb adataink még nincsenek. Azonban vannak értesüléseink további olyan előadásokról és állásfoglalásokról, melyek a népkisebbségek, illetve a népcsoportok jogalakulását érintik. Ezeket tekintve egyes előadások fontos új szempontokat vetettek föl, vagy megerősítettek bizonyos olyan ismert szempontokat, melyek eddig még a fejlődés és küzdelem állapotában voltak. Ezek sorában mindjárt alapvető tájékoztatásként hatott dr. Berezewski varsói professzor előadása a „A népkisebbségek jogproblémája” című tételről. A lengyel tudós ez az előadásban különösen azt a különbséget ismertette, mely a francia és német felfogás között a népcsoportok kérdésében mutatkozik. A két felfogás különbsége azért nevezetes, mert megvalósulásuk gyakorlatilag egészen ellenkező eredményeket hoz a népcsoportok fennmaradása tekintetében.

A lengyel professzor szerint a francia irodalom a kérdést kizárólag egyéni általános jogok és szabadságok szempontjából kívánja látni. Csak az egy-egy emberrel való jó bánásmód követelményének fogja föl az általános emberi jogokból folyólag kíván az egyeseknek jogegyenlőséget. A más néphez tartozó egyeket is azonban csak ugyanazon egy államnemzet tagjainak veszi, azok külön népi hovatartozására nincs tekintettel, s így emiatt az ugyanazon egy nemzetiségű egyekre nézve tulajdonképpen mind jogkevesbílést és így jogegyenlőtlenséget idéz elő. Ennek a kiküszöbölése csak úgy történhetik, ha a kisebbségi egyén a többségbe olvad bele. A francia felfogás szerint e beolvadás átmenetének a

türalmi joga a kisebbségi jog, s a kisebbség fogalma is ehhez képest valami átmeneti jellegű ködkép, melynek rendeltetése az elfogyás és szétfoszolás.

Ezzel szemben a német felfogás a „kisebbség” fogalma helyébe a „népcsoport” fogalmát ilkítja, s nem az egyeseknek, hanem a népcsoportoknak kíván jogegyenlőséget az állam többi népcsoportjaival. Nem többség és kisebbség viszonyát, hanem népcsoport és népcsoport egymásmellettségét látja. Ehhez képest az egyeseknek is a saját népcsoportjukhoz való tartozása nem átmeneti, nem türalmi joghoz tartozó, nem a jó bánásmód kegyeskedései szerint igazodó, hanem valami állandó fennmaradásra hivatott erkölcsi és anyagi összefüggés. A népcsoportok szerinti jog tehát az illető nép fennmaradásának a joga, a beolvadásoktól való védelem és elkülönítés joga; viszont az a kisebbségi jog, mely csak egyéni jogegyenlőséget akar, az illető egyén népcsoportjának a lassú eltűnését szolgálja.

A lengyel professzor még kijelentette, hogy a lengyel felfogás ebben a német felfogáshoz hasonló.

A tudós összejövetelem sok megvitatás alá került az „életér” fogalma is, mely a népek jogaként az újabb nemzetközi fejlődések során jutott mind erősebb hangsúlyozáshoz. Dr. Schmitt Károly berlini professor tartott erről előadást, s különösen a német, olasz, japán életér-felfogásnak az angol életér-felfogástól való különbözőségeire mutatott rá. Az előbbi három, sőt még az amerikai életér-felfogás is bizonyos geopolitikai összefüggésre szorítkozik, tehát zártabb; míg az angol felfogás világtérjedésre törekszik, s a világúttak feletti uralom jogosultságát vitatja. A zártabb összefüggésre törekvés a néprokorsági alapokra is helyezkedik; a világúttak fölötti uralom életér-felfogása azonban közömbös a néprokorságok iránt, illetve idegen népek fölötti rendelkezést is jogosultnak lát magára nézve. A kérdés mindenesetre összefügg a népcsoportok létevel és egymáshoz, illetve az anyanéphez való összeköttetésüknek s így az együttes fennmaradásnak az érdekével.

Még megemlítendőnek érezzük Walz kölni egyetemi tanár előadását is, mely „Az új népcsoportjog főkérdése” tételéről szólt. Kifejtette, hogy a régi kisebbségi jogrendszer nem egyéb, mint az 1789-iki francia forradalom eszmekörének a továbbfejlesztése. A független egyéni jogok alkalmazása, s az államoknak erre való kötelezése a néptöbbséghez nem tartozó egyének javára is. Ez egyéni jogok helyébe a német nemzeti szocializmus a népi jog felfogását hozta, s ezzel a kisebbségek helyett a

népcsoportok fogalmát, melynek lényege az, hogy az egyének a kölcsönösség alapján népi közösségekbe tartoznak. A népcsoportnak magának vannak jogai és kötelességei, s az egyesek csak a népcsoport útján jutnak joghoz és tartoznak kötelességgel. Ennek következménye az, hogy a népcsoportjog értelmében az idegen népiség tiszteletben tartása, s a más népek be nem olvasztása alapvető irányelv. Összhangzásban áll ezzel az a követelmény, hogy egy-egy népcsoporthoz való tartozást nem tárgyi ismérvek és hivatali előírások állapíthatnak meg, hanem az egyéni önelhatározás ennek a döntő tényezője. Még a nyelv, a vallás és a faj tárgyi ismérvek se lehet a népcsoporthoz tartozás megállapítója. Ez alapelv alól — mondotta Walz professor, — három pontban van kivétel. 1. A népcsoporthoz tartozás egyéni elhatározásának a szabadsága nem mehet odáig, hogy az illető folyton változtassa népcsoportbeli hovatartozandóságát, s egyikből a másikba lépéssel bizonytalankodjék. 2. A népcsoporthoz tartozás egyéni elhatározása csak fajilag hasonló kisebbségből származás esetén lehetséges, tehát nem fogadható el a zsidó, cigány és a színes fajú. 3. Kivételes esetekben, mint például a régi birodalomban a katonai szolgálattól fölmentett csehekre nézve, az államnak ellenőrzési és felügyeleti joga van, hogy az illető népcsoportba való belépést tárgyi ismérvek szerint is elbírálhassa. Az elbírálás arra vonatkozik, vajjon nem csupán az volt-e az oka a belépésnek, hogy ezen az úton az illető szabaduljon bizonyos közkötelezettségektől.

Az arab államok értekezlete a palesztinai kérdés megoldásáról

Tízévi átmeneti idő után Palesztinát független állammá nyilvánítják, s a többi arab állam szavatolja függetlenségét

Kairóból jelentik: Az egyiptomi király elnöklése mellett az összes arab államok megbízottai és az angol kormány között itt nagyszabású értekezlet folyik. Az értekezletre Saud — Arábia uralkodója személyesen is megjelent. Az értekezlet arról tárgyalnak, hogy az összes arab államok szavatosságot vállalnak Palesztina függetlenségéért. Ujjabban kiszivárgott hírek szerint tíz évi átmeneti idő után Palesztina megkapja függetlenségét.

Jeruzsálemből jelentik: Weizmann cionista

* Az ülő életmód következtében jelentkező bajoknál, különösen renyhe bélműködésnél, aranyeres bántalmaknál és emésztési zavaroknál reggelként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel igen jó eredményeket lehet elérni. Kérdezze meg orvosát.

Az elmondottakból kiérezhető, hogy a kieli tudós összejövetelem a nemzetközi jogfelfogás új irányai kezdenek kibontakozni. Sőt nemcsak kezdetekről van szó, hanem már erősebb való népi áramlatoknak a tudományban és a jogszellemben való helyfoglalásáról. Ami az eddigi népkisebbségeket illeti, azokra nézve is már mind határozottabban körvonalazódik, hogy azok népcsoportokként, népközösségekként igényelhetnek életért és életjogot maguknak. Eddig a genfi Népszövetség szellemében volt népkisebbségi jog, mely azonban gyakorlatilag nem tudott bevélni, mert az egyéni lét bizonytalanságaira volt alapítva. Az új népjogi szellem, mely a kieli tudós összejövetelem is olyan érdekes kihangsúlyozást adott magáról, az egyéni jogok bizonytalansága helyett a népközösségi jogok bizonyosságát akarja fejlődésül hozni.

Ennek a fejlődésnek a hatása alá került tehát ezentúl minden olyan tárgyalás és egyezkedés, mely az eddigi népkisebbségek sorsát megnyugtató elrendezés alá kívánja venni. Régi fogalmakhoz nem lehet visszatérni, mikor már a tudomány elismertségébe is fölemelkedtek a népcsoportokká előlépett népkisebbségek életigénye.

vezér most érkezett vissza Kairóból. A cionista vezér a sajtónak adott nyilatkozatában megerősítette azt a hírt, hogy a zsidók visszautasították azt az angol javaslatot, mely Palesztina független állami-ságán belül a zsidók kisebbségi jogai intézményes biztosításával kívánja megoldani a palesztinai kérdést. A cionisták Palesztinának részben, vagy egészben zsidó állammá nyilvánítását kívánják angol védelem alatt.

Húsvéti élmény

Irtta: Dallos Sándor

Szókrateszről régen nem szoltam már, pedig csaknem minden nap együtt vagyunk s tanulok tőle egyet-mást a derűs életre vonatkozóan. Ugy beszéltek meg, hogy a húsvétot együtt töltjük, de Szókratesz vasárnap reggel megszökött. Egy cédulát küldött csak maga helyett s azon szokott őszinte modorában, ezt írta:

— Gyönyörű idő van, kereket oldok. Ha ebben a szép napsütésben elképzelem a Guggerhegyet, a vendéglő terraszát, titeket, rettentő unalmasnak tetszik az egész. Elmegyek egy kicsit. Egyedül akarok lenni egy keveset. A mandulafákat őszintén tiszteltem. Hát: bon zsúr, uraim.

Ezt írta s az ünnepekben nem is láttam. Az ünnepek után se két napig. Ma délután jött oda a rendes helyünkre hajadonfővel, bronzbarnára sült arccal, a gomblyukában egy sárga kankalin. Olyan volt, mint egy vidor legény. Mintha legfeljebb harmincéves lenne csak. Széles gesztussal köszönt s mosolyogva:

— Jónapot, urak!

Leült, kapucinert rendelt s hogy az ujságosgyerek hozta a lapokat, elintette onnan:

— Nem kell, fiam, köszönöm. Szeretném magam egy pár napig megtartani.

S nekünk:

— Tudni illik, életem egyik legszebb két napja volt a húsvét. Nem akarom belőle kiköszönteni magamat.

Nem kérdeztük. Mérgesek voltunk, hogy

megszökött. Ezen is nevettem.

— Szóval, nem kérditek, hol voltam, mit csináltam, hogy életem. Összeesküvés van ellenem. Mindegy. Azért szépen beszámolok.

Megigazította gomblyukában a kankalint s elkezdte:

— A tengerparton voltam, uraim, mint írtam, randevün önmagammal s ha hiszitek, ha nem, két nap alatt senkivel egyetlen szót nem beszéltem. Remek volt! Egy kitűnő ölettel áthidaltam az érintkezés kényszerét: rekedtem tettem magamat. Megfáztak a hangszálaim, csak suttogva tudnék beszélni, de nem szabad egy szót se kiejtenem. A multkor — intett felém — neked volt valami hülesed, onnét jutott eszembe.

S meghajlott felém túlzott udvariassággal, mint aki köszöni a tanácsot.

— Hát nem beszéltem senkivel. A portásnak leírtam egy papírra, mi bajom, sajnálkozott rajtam és respektálta a betegségemet. Az étteremben úgy mutogattam az étlapra, hogy mit akarok. Az ismerősöket némán köszöntöttem. Erről jut eszembe, hogy az egyik olyan hangosan ordított a fülembe, mintha megsüketültem volna, holott beszéltem nem tudtam. Jót nevettem a zavarán. Fürdőt úgy kértem, hogy mutattam a kezemmel, mintha mosnám magam. Egyszóval, remek volt, délután már úgy éreztem magam, mintha vadidegen helyen lennék, teljesen ismeretlen emberek között. Fürdöttem a némaságban s rettenetesen örültem neki. Mert mik lettek volna a beszélgetések? Chamberlain és Roosevelt és Zog és a Balkán és a Nyugat és az Adria és a Földközi-tenger és így tovább és így tovább. Nem volt semmi kedvem rá. Nincs igazan

— Kimentem a partra, csavarogtam. Kavicsokat dobáltam a vízbe. Félig megraktam a zsebem kavicssal s csuszátót dobáltam a vízen. Csak savanyúvizet ittam. Hoppá: délután aludtam a fűben. Gyönyörű volt! Semmiféle viszonylatom nem volt az emberekkel azon kívül, hogy kiszolgáltattam magam és fizettem. Csak: viz, fa, ég, kavics, nap, szél, felhők, gyep, vagyis az örök dolgok kívül s bennem. Ha most költő lennék, azt mondanám: tükör voltam, amelyben csak az örök dolgok látszottak meg s nézték önmagukat. Szép?

— Rántott bárnyit ettem, nagyszerűen aludtam, korán keltem, sétáltam, beszéltem nem kellett; némaságomban úgy éreztem magam, mint egy császár. Tudjátok milyen nagyszerű az, ha nem kell beszélni az embernek? Iszonyu rang: egy ember, aki nem beszél. Nem azért, mert néma, hanem mert nem akar. Mint ahogy én nem akartam, mert nem akartam közösködni az emberekkel.

— Erre mi jött? Hátam mögött összesüglak az ismerőseim, hogy gégerákom van. Pokolian multattam rajta, még néha oda is nyúltam a torkomhoz, mintha fájna. Legyen lúd, ha kövér! S ebéd után — ez már hétfőn volt — nem feküdtem le, hanem, mert remek kedvem volt, gondoltam járok egy nagyot és átsétáltam a szomszéd faluba. Halk. Szép. Csupa húsvéti napsütés. Végigjártam az utcákat, aztán kimentem a temetőbe. Szeretem az ilyen kis falusi temetőket. Csupa primitív fejfa, egyszerű nevek, évszámok, apró halmok, jószagu fű — nem tudom, figyelték-e, hogy a temetőben a legjobbszaguak a füvek. Frissen ázott sír is találtam. No, itt temetés lesz!

Mosolygott Szókratesz.

Arvay Árpád gyásza

Nagyvárad. Saját tud. Arvay Árpád lapszerkesztőt, lapunk belső munkatársát súlyos gyász érte. Édesanyja, özv. Arvay Árpádné szombaton délelőtt türelemmel viselt, hosszas szenvedés után 69 éves korában elhunyt. Özvegy Arvay Árpádnét nagykiterjedésű rokonság gyászolja.

Temetése hétfőn délelőtt 11 órakor lesz a Rulikovszky-temető Steínberger-kápolnájából.

Május hetedikén lesz a radnai zarándoklat

Temesvár. Saját tud. A már évek óta szokásos radnai férfi zarándoklatokat május 7-én tartják meg. Pacha Ágoston dr. megyéspüspök közölte lapunk munkatársával, hogy dr. Marta Alexandru királyi helytartótól megkapta az engedélyt a zarándoklatra. Az engedély szól úgy a temesvári, mint a radnai körmenetes felvonulásra. A zarándoklatot különvontat viszi Radnára. A temesvári katolikus férfiak zarándoklatát dr. Pacha Ágoston megyéspüspök vezeti. A zarándoklat főrendezői tisztségét Wégling János apátkanonok, a férfizarándoklat egyesület elnöke látja el.

A zsidótörvény a magyarországi felsőház előtt

Katolikus és protestáns főpapok a törvényjavaslat mellett. — Hubay Károly képviselő lemondott a vezető nyilas lap felelős szerkesztőségéről.

Budapestről jelentik: Szombat délelőtt került a felsőház plénuma elé a zsidótörvényjavaslat. Görgey felsőházi tag javaslatára kimondták a szóbanforgó javaslat sürgősségét. A szombati ülésen Serédy Jusztinián bíboros-hercegprímás, Teleki Pál gróf miniszterelnök Glattfelder Gyula megyéspüspök, Raffay Sándor evangélikus püspök és Ravasz László református püspök szólaltak fel a javaslat mellett.

Budapestről jelentik: A három hónapra függesztett „Magyarság” című nyilas lap igazgatóságához a felelős szerkesztő Hubay Károly képviselő levelet intézett. Ebben bejelentette, hogy megváltik a laptól, mert a személye elleni politikai kiélezést látja a lap elleni eljárások legfőbb okának.

— Ezt megvárom, gondoltam, legalább húsz éve nem láttam már falusi temetést. Hát leültem egy sírra, vártam s nemsokára jött is a menet. Elég nagy menet, feketébe öltözött emberek, aszszonyok, elől imbolyog a koporsó, ahogy már szokás, a nap süt, a madarak szólnak, a füvek közt lengyosan játszik a szél; valami gyönyörű minden. Csöndesen beálltam a menetbe s kísértem a halottat a sírhoz. Ott a pap szép beszédet mondott, elsorolta a halott érdemeit, a sok egyszerű ember meg bólogatott jóindulatosan és komoly arccal, hogy: úgy van, úgy van, derék ember volt a halott s én is bólogattam. Nem akarattal: önkéntelenül. Ahogy a többiek. Aztán...

Most szinte meghatott Szókratész.

— ...no aztán jött az ének, az ismerős zsoltár, gyönyörű zsoltár, szakadt ki az emberekből egyöntetűen, hisz' mindenki tudta, minden arc egy kicsit gyermeki lett, egy kicsit olyanforma, mint valami fehér szíromlevél, hogy alig győztem nézni ezt a sok átváltozott arcot s a nézésből csak arra rettentem fel, hogy én is fújom a zsoltárt. Aki némaságot fogadtam és boldog voltam ebben a két napos némaságban, már vagy a harmadik strófát énekeltem tele torokkal, erős tüdővel s boldogan. Akár egy közülük való falusi. Egyszerűen elfelejtettem a fogadalmamat. Ez volt a legszebb élményem legalább öt évre visszamenőleg. Értitek? Remekül éreztem magam!

— A temetésen?

— Igen. Együtt voltam az emberekkal. Mondhatnám: megtaláltam őket. Sőt tovább megyek: szépek voltak az emberek.

Majdnem

mindég így történik! A hűlés váratlanul és olyankor jelentkezik amikor legkevésbé számolunk vele. Ezért kell minden házban állandóan ASPIRIN-t tartani, hogy azonnali és eredményes hatása érvényesülhessen.

ASPIRIN
TABLETTAK

csakis a „Bayer” kereszttel valódiak!

Előkészületek indultak a Gibraltárral átellenes afrikai part angol és francia megszállására

Spanyolország csapatokat összpontosít a Spanyol-Marokkó védelmére. — Az olasz sajtó veszélyeztetve látja a tengeri kikötő semlegességét

Rómából jelentik: A *Giornale d'Italia* tengeri jelentése szerint Franciaország és Anglia a Gibraltárral átellenben levő afrikai parton Tanger város megszállására készül. Az olasz lap abból következtet erre, mert hírül vette, hogy Tangerben nagyszámu polgári ruhás francia és angol katonatiszt tartózkodik. Néhány nappal ezelőtt Tangerben ezek az angol és francia megbízottak értekezletet is tartottak. Gibraltárban is nagy hadikészülődések folynak. Az olasz lap úgy tudja, hogy az angol és francia hadsereg nemcsak Tangert, hanem spanyol Marokkót is meg akarja szállni. Ennek kivédésére a spanyol hadsereg főparancsnoksága úgy rendelkezett, hogy Spanyol-Marokkóban megfelelő csapatösszpontosítások történjenek. A spanyol csapatösszpontosítások meg is kezdődtek.

Londonból jelentik: Gibraltár szomszédságában spanyol csapatok élénk tevékenységet fejtenek ki. Az angol katonai hatóságok megfekték az óvatossági intézkedéseket. A spanyol és angol terület közötti semleges övezettől

mintegy kétszáz méterre, angol területen, az országút mentén az angol műszaki csapatok torlaszokat építenek. A gépkocsi és társasgépkocsi-forgalom ezen az útvonalon szünetel. Az angolok újabb haditengerészeti előkészületeket is tesznek. A Máltában horgonyzó angol hadihajók legénységét az éjszaka folyamán a szárazföldről sürgősen visszarendelték a hajók fedélzetére.

Rómából jelentik: Az olasz lapok nagy jelentőséget tulajdonítanak a Gibraltár körüli intézkedéseknek. Különösen Tanger nemzetközi semlegességét látják fenyegetve. Tanger Afrikában északnyugati Marokkóban lévő nemzetközi terület és nagyon fontos stratégiai pont, mert kikötője szinte szomszédos Gibraltárral. Tanger ezenkívül nagyfontosságú nemzetközi légi kikötő. Az itteni nemzetközi övezetet 1923-ban létesítették. Az 1929 óta érvényben lévő újabb szabályzat szerint a terület kormányzásában Franciaország és Nagy-Britannia mellett Spanyolország és Olaszország is szélesebb jogkört kapott

A nemzeti spanyol hadsereg győzelmi díszmenetét május 15-ikén fogják megtartani

Kétszáz ezer katona vonul föl Franco előtt. Az olasz és német önkéntesek a díszmenetben

Madridból jelentik: A polgárháború győzelmes befejezésének megünneplésére a spanyol nemzeti hadsereg díszfelvonulást rendez Franco tábornok előtt. Az eddigi tervek szerint Spanyolország minden részéből való különítményekkel kétszáz ezer főnyi sereg fog összegyűlni a dísz-szemlén. Résztvesznek az olasz és német önkéntesek visszamaradt csapatrészei is, hogy jelképezzék a három állam közötti örökös

fegyverbarátságot.

Az első terv az volt, hogy május 2-án lesz a dísz-szemle. Azonban Madridot annyira megviselte a polgárháború, hogy a felvonulási út rendbehozatalát és egyéb előkészületeket május másodikáig elvégezni nem tudják. Valószínű, hogy május 15-én lesz a győzelmi felvonulás. Ez a nap Madrid város védőszentjének is az ünnepe.

A PATRICIUS HÁZTÓL — A VATIKÁNI TRÓNIG

XII. Pius pápa élettörténete

Irta: Msgr. Enrico Pucci

Mai számunkban megkezdjük XII. Pius pápa öszentsége életének rendkívül érdekes leírását. Cikkünket, — amelyet folytatásokban fogunk közölni, — előkelő római helyről kaptuk s bizonyosak vagyunk abban, hogy olvasóink, előfizetőink nagy érdeklődéssel fogják olvasni.

Két évszázad óta először ül újra igazi római Szent Péter trónján. Eugenio Pacelli ez a kiváló férfiú, aki kétszázhatvankettedik utóda annak a szentnek, aki Péter néven Galileából hajózott Rómába, hogy itt mártírhalt haljon.

Az utolsó római származású pápa XIII. Innocent volt, aki 1721-től 1724-ig uralkodott. Pacelli pápává választása után bensőségesen szeretett atyai barátja, Achille Ratti pápai nevét: Pius-t vette fel. Személyében a Szent Széket oly kiváló szellemű férfiú foglalta el, akiben a jámbor áhitat és igaz emberszeretet egyben szinte rendkívüli államférfiúi bölcsességgel és ügyességgel párosul. Az adottságok és képességek oly szerencsés összetételkövése ez, amely csak ritkán fordul elő.

XI. Pius pápa és a Pacelli-család

XI. Pius pápa szeretettel zárta a szívébe a Pacelli-családot s Pacelli doktort nemcsak a Vatikánváros egyik osztályfőnökévé nevezte ki, hanem grófi címmel, az örökös márkisággal is kitüntette. Ezt a méltóságot és címet aztán az új pápa unokaöccse, Carlo örökölte, a kiváló jogtudós fia.

Most, hogy a pápaválasztás megtörtént, nincs miért titkolnom, hogy a megboldogult

XI. Pius szíve mélyén mindig Pacellit kívánta utódnak.

Élénken emlékszem még rá, hogy két évvel ezelőtt, a december 17-én tartott Szent Consistoriumban Pius ezt az ünnepélyes kijelentést tette az összegyűlt bíborosok előtt:

— Kötetek, itt megjelent bíborosok között van egy, aki én utánam az egyház feje lesz...

S ha XI. Piusnak ez a kijelentése látszólag egyformán vonatkozhatott is akármelyik főpapra az ott jelenlevők közül, ezek — in petto — mégis valamennyien tisztában voltak vele, hogy a Szentatya Eugenio Pacellire gondol... és csakis ő reál! Hiszen közvetve és burkoltan igen gyakran célzott rá, hogy véleménye szerint aligha akadna érdemesebb és rátermettebb férfiú arra, hogy a pápai székből őt kövesse.

Erős elfoglaltsága ellenére Pacelli mindig szakított magának időt némi testgyakorlásra is. Fülkelés után és lefekvés előtt mindig tornászott egy keveset, bár kora ifjúságában meglehetősen gyöngye szervezetű volt s sokszor betegeskedett. A jövőben természetesen sok függ attól, vajjon — mint legfőbb egyházfőnök — marad-e ideje a testgyakorlásra. Annyi bizonyos, hogy a Szentatya ma életerős, egészséges férfiú s kétségkívül hosszú életnek néz elébe, súlyos feladatokkal, sok változással és újítással teli életnek, bár az is bizonyosra vehető, hogy szorosan elődje politikai irányvezetéséhez fogja magát tartani.

Egyébként, ha a repülés iránti előszeretét olyan jelnek tekintjük, hogy épen nem idegenkedik olykor eltérni a konvencionális, megszokott utaktól és módoktól, úgy biztosra vehető, hogy akárhány egyéb újítást is be fog még vezetni a Vatikán ősi falai közé.

Az első repülő pápa

XII. Pius kétségkívül az első repülő pápa. Egyébként mindig szerette a hosszú gyalogsétákat is a hegyekben. Bár korántsem olyan szenvedélyes turista, mint elődje: Achille Ratti volt

Eugenio Pacelli 1876-ban, március 2-án született Rómában, hatvanhárom esztendővel ezelőtt. Nem csoda tehát, hogy kellemesen zengő mély hangja kissé megremegett a megindulástól, amikor a hatalmas székesegyház bronz főkapuja feletti loggián állva éppen születése napjának alkonyfényében mondotta el első pápai áldását a téren áhitatosan térdenállva várakozó tömegnek.

Eugenio Pacelli régi római polgári család ivadéka, olyan családé, amely évtizedek óta szoros kapcsolatban állott a Vatikánnal. Pacelli atyja, Ernesto Pacelli dr ismert nevű ügyvéd, már régóta konzisztóriális ügyvéd volt, később a dékánja ugyanennek a testületnek. Egyben tanácsnoka volt Róma városának is, a fővárosi katolikusok érdekeinek képviselőjében.

A néhai Francesco Pacelli, a Szentatya fivére, aki hat évvel ezelőtt halt meg, volt a családban az első gyakorlati államjogász. A megboldogult XI. Pius pápa őt bízta meg a Vatikán hivatalos képviselőjével azokban a tárgyalásokban, amelyek a Szent Szék és Mussolini között az 1929-i lateráni megegyezésre vezettek.

Egyik legkedvesebb szórakozása kora reggel kirándulni a Róma melletti Albano-dombra, onnan élénk, fiatalos tempóban elgyalogolni az Albano-tóhoz, Castelgandolfo közelébe végig a Via dei Laghin, amelyről éppen ilyenkor szaggatja szét a tavakról rátelepedett hajnali ködöt a friss hegyi szellő...

XI. Pius már akkor észrevette Pacelli bíboros „modern hajlandóságait”, amikor Pacelli 1937-ben visszatért amerikai útjáról. Ekkor arany emlékérmét ajándékozott neki ezzel a felirattal: „Az óceánon át járó bíborosnak”...

Kiváló nyelvtelenséggel rendelkezik,

olasz anyanyelvén kívül folyékonyan beszél franciául, angolul, németül, spanyolul és portugál, sőt keveset magyarul is, bár — mint ismeretes — ez egyike a világ legbonyolultabb és legnehezebben elsajátítható nyelveinek.

Pacelli bíboros kora ifjúságára különösen felfűlt lelkű anyja, Donna Virginia Graziosa volt jelentős befolyással, Donna Virginia azonban már régen meghalt, abban az időben, amikor Pacelli még fiatalember volt. Ő volt az, aki elsőnek keltette föl a hajlandóságot fia lelkében a pápi pálya iránt.

A fiatal Pacelli igazi, tipikusan római környezetben nevelkedett. A Via della Vetriánán lakott, szerénykülsű, régi házban, a város demokratikus negyedében. A ház egy régi templom közelében feküdt, amelyet — bár már háromszáz esztendeje is elmúlt, hogy felépítettek — még ma is „Chiesa Nuova”-nak, „új templomnak” neveznek. S az áldozópappá szentelt fiatal Pacelli, az eljövendő pápa, ebben a templomban mondotta egyik első

ünnepélyes miséjét. Szívesen látogatta ezt a templomot még azután is soká s egy ízben a templom védőszentjének: Szent Néri Fülöpnek a napján, május 26-án, én is végighallgattam egy ott tartott szép prédikációját.

Az istentiszteleten akkor jelenlevők között ott volt Giacomo della Chiesa is, egy szerény „Monsignore”, akit később XV. Benedek néven koronáztak pápává.

Az ifjú Pacelli középiskolai tanulmányait az „Ennio Quirino Visconti” királyi liceumban végezte, ahonnan egy másik igazi római tanintézetbe: a „Capranica Collegio”-ba lépett át. Ezt a kollégiumot még a tizenötödik század közepén alapította egy Capranica Domenico nevű kiváló bíboros s ma a világ legtekintélyesebb és legrégebbi egyházi tanintézetének tartják.

Majd a pápai Gregorián-egyetemen a jezsuita atyák egyházi előadásait hallgatta. A kollégiumban azonban csak egy esztendőt töltött. Egészsége megrendült az erős tanulásban. Már pedig pápi pályára készülni anélkül, hogy az illető be ne lépjen valamelyik egyházi szeminárium kollégiumba, most is, akkor is nehézségekbe ütközött. Nem igen adnak rá engedélyt. A Pacelli-család azonban oly szívós akarattal küzdött azért, hogy a fiatal Eugenióból pap legyen, hogy sok utánjárással mégis csak kieroszakolták számára a magántanulás engedélyét.

Nemsokára a római pápai szeminárium Athenaeum előadásait hallgatta. Itt rövidesen annyira feltűnt tanárainak szorgalmával és rendkívüli tehetségével, hogy a tanfolyamok elvégzése után — mielőtt letette a bölcséleti, teológiai és mindkét jogi doktorátust — megkínálták az egyik jogi tanszékre.

Teológiáról a jogi tanszékre

Pacelli elfogadta a megtisztelő ajánlatot, de csak igen rövid ideig működött a szemináriumban — alig néhány előadást tartott csupán — mert, mint látni fogjuk, hamarosan más tevékenységi körbe szökött át. De már ez a néhány előadása elég volt arra, hogy mély benyomást keltsen tanítványaiban és tanáraiban egyaránt. Pacelli nem elégedett meg azzal, hogy a szóban forgó tárgyat a régi, tradicionális módon és formák között adja elő. Ő mindenképpen arra törekedett, hogy a régi elméletet a modern ember szemével is felülvizsgálja, modernizálja s összeegyeztesse a ma eseményeivel és áramlataival. Az előadása tárgyára vonatkozó segédkönyvekkel együtt akárhányszor egész halom napilapot is magával hozott a katedrára, különösen, ha azokban az egyházi jogot is érintő kérdések szerepeltek.

S azok a kiváló és rendkívüli képességek — amelyeket már ebben az időben csodálni kezdtek — egyre meglepőbb arányokban bontakoztak ki s vitték előre Eugenio Pacellit, aki talán maga nem is gondolt erre soha... föl az egyháznak arra a legmagasabb polcára, amit halandó férfiú elérhet.

Az egykori tanár

„a magas, sovány, pápaszemes fiúról”

Meglepő fényvel világítják meg a pápává lett Pacelli korai ifjúságát Antonio Neviani tanár szavai, aki 1892-től 1895-ig tanította.

Neviani tanár ezt írja róla:

„Komoly, elmélyedő és kiválóan értelmes fiú volt. Nyolcvanegy éves kort értem meg s nem egy nemzedék került már ki a kezem alól, de minden tanítványom között a fiatal Pacellit látom legtisztábban lelki szememmel... a magas, sovány, csillogó szemű pápaszemes fiút...”

Neviani melegen emlékszik meg volt tanítványa kiváló tulajdonságairól s későbbi baráti ked-

vességéről is. A derék tanár így folytatja:

„Sok-sok évvel azután, hogy magasabb tanulmányok céljából elhagyta az iskolámat, egyszer a pápai tudományos akadémia egyik ülésén találkoztam vele. Az én kis tanítványom akkor már bíborosi kalapot viselt s megvalloim őszintén, erős zavarba jöttem, amikor oly nagy idő után elébe álltam! Alig pillantott azonban meg, nyájásan odalépett hozzám s nagy szeretettel rázta meg a kezem.”

Az ifjú Eugenio tulajdonképpen alig érte el még a férfikort, amikor már arra az utra lépett,

amelyen sokak szerint az újabb idők egyik legnagyobb diplomáciájává nőtte ki magát. Huszonhárom esztendősen szentelték pappá, de már akkor a rendkívüli egyházi ügyek kongregációjában működött, amely a vatikáni államtitkárság legfőbb tanácskozó testülete. Ezt a testületet még VII. Pius alapította azokban az időkben, amikor a Szentszék konkordátumra törekedett Napóleonnal a katolikus egyház ujjaszervezése tárgyában a forradalom által megtépázott Franciaországban. S ez a kongregáció oly értékes munkát végzett a kritikus időkben, hogy azóta állandó fontos szerve maradt a Vatikánban.

Ebben a milióban sajátította el a fiatal Pacelli a diplomácia művészetét s itt tanulta meg a külpolitika leghatásosabb eszközeinek — a tapintatnak, a belátásnak és bölcsességnek megfelelő használatát is. Ez a kongregáció évtizedeken át a Szentszék leendő diplomatái számára a legjobb iskolának bizonyult s jó néhány kiváló tehetség került már ki belőle, akik között talán Pacelli a legragyogóbb szellem.

Beszélik, hogy egy ízben az államtitkárság egyik vezető egyénisége, Alberto Tuzi lovag, oda-lépett egy sereg frakkos fiatal diplomatához s mosolyogva szólott: „Csak előre, mindig előre, fiatal emberek! Találón hasonlíthatnám önöket Napoleon szoldosaihoz... mert hiszen önök is valamennyien ott hordozták a marsallbotot a táskájukban...”

S abban a kis csapatban, amelyhez az ezres őreg ur ezeket a tréfás szavakat intézte, ott volt egy pap is... akinek nem a marsallbot, hanem a pápaság fehér „succhetto”-ja már ott volt a zsebében... Ez még a XIII. Leó pápaságának idején történt.

Akkoriban az ismert nevű Rampolla del Pinaro bíboros volt a Vatikán államtitkára.

(Folytatás következik.)

Tejeskávé
mindenkinek
és mindennap
Franc -ból
és
Kneipp -ből

Göring német vezértábornagy ünnepélyes fogadtatása Rómában

Diszebéd az olasz uralkodónál. — Este megkezdődtek Mussolinivel a megbeszélések.

Rómából jelentik: Göring vezértábornagy porosz miniszterelnök és felesége pénteken este

érkezett Nápolyból Rómába. A római pályaudvaron Göring fogadtatására megjelent Mussolini és a kormány minden tagja, a tábornagyok és a szárazföldi és légi hadseregek Rómában időző tábornokai, a diplomáciai karból is a japán, magyar és spanyol követek. Az állomás előtti téren és az utcákon rengeteg közönség. Az érkező vendég tiszteletére a repülő-tisztek külön díszkülönítménye is kivonult a szokásos katonai díszcsapaton kívül. Megérkezéskor Mussolini szívélyesen üdvözölte a vasúti kocsiból kilépő Göringet és feleségét, aztán Göringgel együtt elvonult a repülő-tisztek díszkülönítménye és a katonaság díszcsapata előtt. Majd elváltak egymástól s Göringék a Ciano gróf külügyminiszter kíséretében mentek a Villa Madama-ban berendezett szállásukra. Göring szombaton délelőtt megkoszorúzza a hő-sők emlékművét, majd Viktor Emanuel császár-királynál tett tisztelegő látogatást. Az uralkodó diszebédet ad Göring és felesége tiszteletére.

A német vendég részvétele az Albánia csatlakozását törvénybe iktató ünnepélyes országgyűlésen.

Göring szombaton délután résztvesz az Albánia csatlakozását törvénybe iktató országgyűlés ünnepi ülésén. Este negyedhét órára tüntek ki a határidejét a Göring és Mussolini közötti első megbeszélésnek. Göring vezértábornagy hétfőig marad Rómában.

A szombat délutáni ünnepélyes országgyűlés előkészítésére a törvényhozó kamara szombaton délelőtt még rendkívüli ülést is tartott. Ez alkalommal Ciano gróf a nemzetközi helyzetről nagy beszédben mondott beszámolót.

Az ünnepélyes országgyűlésen az albán kormány vezetésével Albánia díszküldöttsége is résztvesz.

Negyven percig tartó légvédelmi gyakorlat Rómában.

Rómából jelentik: Pénteken éjszaka nagyszabású légvédelmi gyakorlatot rendeztek az olasz fővárosban. Rómát a gyakorlat ideje alatt 40 percig sötétség borította. A légvédelmi ágyúk is megszólaltak. A légvédelmi gyakorlatokon a Rómában tartózkodó Göring porosz miniszterelnök is résztvett. Az olasz lapok szerint a nagyszabású gyakorlat teljes sikerrel végződött.

Elcsendesült a diplomáciai élénkség Londonban

Chamberlain a király meghívására Windsorba ment hétfégi pihenőre. A francia sajtó a szovjet bevonásáról a védelmi szövetségbe

Londonból jelentik: A külpolitikai nyilatkozatok nagyhete után pénteken aránylag nyugodtabb volt a kormánykörök tevékenysége. Pénteken délelőtt Chamberlain miniszterelnök Halifax külügyminiszterrel, majd Kennedy amerikai nagykövettel tárgyalt. Délben a királyi pár meghívására feleségétől együtt elutazott Windsorba, hol két napig lesz az uralkodó vendége. Halifax külügyminiszter Maisky szovjet nagykövettel tárgyalt hosszabban. Majd ő is elutazott vidéki birtokára hétfégi pihenőre.

A déli lapok nagy érdeklődéssel írnak Göring és Mussolini római találkozásáról. A

Daily Mail azt írja, hogy a találkozón állapítják meg a két tengelyhatalom további új politikáját.

Párizsból jelentik: Az Époque írja, hogy a francia közvélemény több erélyességet várt volna az angol és francia szavatossági nyilatkozatoktól. Igen sok volt — írja a lap — a mélabú és a pesszimizmus a nyilatkozatokban. Az Oeuvre írja, hogy Lengyelországnak Moszkvával kell határozottabban kiegyezésre és kölcsönös támogatásokról való megállapodásra jutnia. A Petit Journal írja, hogy a szovjet hadianyaggal látja el a közös védelmi szövetségben résztvevő keleti államokat.

Nagy diplomáciai tevékenység a lengyel fővárosban

Moltke német nagykövet Berlinbe utazott a lengyel-német tárgyalásokra való újabb utasítások szerzése végett

Varsóból jelentik: A lengyel külügyminisztérium ismét nagy diplomáciai tevékenységet fejt ki. Beck lengyel külügyminiszter pénteken délután fogadta a varsói angol nagykövetet, majd Románia követét és az Egyesült Államok nagykövetét. Moltke varsói német nagykövet Berlinbe utazott. A lengyel fővárosban nagy érdeklődéssel várják Moltke visszaérkezését, mert általános vélemény szerint a varsói német nagykövet a német kormány utasításaiért utazott Berlinbe és azokat közölni fogja Beck külügyminiszterrel. Sembeck lengyel külügyi államtitkár a holland és a jugoszláv követekkel folytatott megbeszéléseket. Vasárnap Varsóban a lengyelországi demokrata pártok értekezletet tartanak azzal a céllal, hogy egyetlen nagy demokrata párthoz egyesüljenek.

A lengyel lapok tovább foglalkoznak Chamberlain és Daladier esőtörtéki nyilatkozatával. Megállapítják, hogy az új biztosítékok Lengyelországra nézve semmi kötelezettséggel sem járnak. A Romániának nyújtott angol és francia kezességet tel-

jesen szükségtelennak tartják, mert Romániát senkisének akarja megtámadni.

Hangszórókkal oktatják ki az eladó ügynököket Amerikában

A 3500 dolláros ügynöktanítógép

Newyork, április hó.

Hlyenkor tavasszal a nagy amerikai áruházakban még élénkebb a forgalom, amelynek bebizonyítására igen ügyes, képzett eladószemélyzetet alkalmaznak. Ámde a nagy cégek — gyárak és áruházak egyaránt — nemcsak eladókkal, de ügynökökkel is dolgoznak s mivel az ugynevezett át-retegeződés révén sok, azelőtt közhivatali pályán dolgozó európai lépett az ügynöki pályára, mindenkit érdekelhet, hogyan tanítják az ügynököket amerikaiában, ahol a legtehetségesebb elemek alkotják ezt az osztályt.

Newyorki tudósítónk egy nagy értekezleten vett részt a Piccadilly Hotel-ben, melyre minden szakma néhány jelentősebb „salesman”-je volt hivatalos. Egy társaság, a Firing Film Corp. bemutatta új gépeit és ennek a gyűlekezletnek a véleményét kérte ki, kiosztott szavazó lapok alapján. A gép egy kis kombinált leadó gép keskeny film-

re, nagyon ügyes hangszóróval, azonban nem a filmen szinkronizálva, hanem nagy lemezekről való közvetítésre. A készüléknek egyetlen célja: minden szakmában a salesmenek megfelelő kioktatása. Kiválasztották minden szakmából a legügyesebb eladóknak, legügyesebb üzletszerzési módját, ezt vették filmre és lemezzre és

ennek a közvetítésével tanítják ki a nagy vállalatok eladóit, a legügyesebb módszerek alkalmazására.

A bemutatott filmek és módszerekről vita indult meg, amit gyorsírással jegyeztek, hogy a gép tanerejének növelésére minden megfelelő gondolatot felhasználhassanak. A „tanító-gép” általános alapelvekre tanít és szakmánként alkalmazandó speciális fogásokra. Különösen kiemeli azt, hogy mit nem szabad soha egy jó eladónak üzletkötéskor felhasználnia.

Nem szabad időt engedni a vevőnek

Az alapelv az, hogy megfelelően bevezesse az ajánlatát. Ha elmondotta, hogy mit akar eladni, akkor nem szabad időt engedni a vevőnek meditatálásra, hanem mindenkor azt kell kérdezni az ismertetése után, „milyen feltételeket kíván?” Vagy szakmánként váltokozva a következő kérdéseket fogadták el mint befejező kérdést az ajánlásnál: Milyen szállítási terminusra jegyezhetem elő a rendelést? Melyik méretet kívánja felszerelgetni? Hova szállítsam le? Milyen mennyiséget jegyezhetek elő?

Kialakult az a vélemény, hogy megfelelő ajánlás után a legtöbb vevőnél bekövetkezik az a lelki állapot, hogy „megvennem, csak nem tudom, hogyan tudnám ezt legkönnyebben kifizetni?” Ez az a pillanat, amikor az ügyes „salesmen”-nek „meg kell fogni”, megfelelő irányítással a vevőt. Meg kell könnyíteni a vevő gondolkodási folyamatát ajánlatának módozataival.

A különböző szakmák legjobbnak talált eladóinak tevékenységéből bemutatott filmek közül kiemelem a következőket.

Egy tejvállalat eladója házról-házra járt napi tejszállításra rendeléseket gyűjteni. Bemegy a háziasszonyhoz, aki közli, hogy tíz év óta vesz ugyanattól tejet, nagyon megvan elégedve és nincs oka a változtatásra. Erre az eladó azt kérdezi:

— Ugy-e tíz év óta állandóan ugyanazt a jó minőséget szállítja az Ön szállítója? Mire természetesen igennel felel a vevő. Erre jön az eladó azzal, hogy ez az oka annak, hogy nem tudja a különbséget, hogy tíz év óta mennyit fejlődött ezen a téren is a tudomány és a különböző kezelési eljárásokkal mennyivel vitaminusabb tejet tudnak most szállítani, tehát az egészsége fontosabb, mint a tíz évi megszokottság és miután nem akarja zavarni őket olyan korán reggel, amikor a tejet szállítják, legyen szives megmondani, hogy hova kívánja, hogy letegyék a tejet a részére? Az elfogadott mód tehát az volt, hogy befejezőként ne azt kérdezze, hogy szállíthat-e, hanem, hogy hova kívánja, hogy letegyék reggelként a tejet.

Egy biztosítási eladó (itt nem biztosítási ügynök, aki ezzel foglalkozik, hanem szintén eladó, mert eladja a kötvényt) visszautasítást kap egy farmertől azzal, hogy nagyon drága ez az életbiztosítás. Erre az eladó megkérdezi: hány tojást tojnak naponta a tyúkjai? Well, átlagban 200-at. És mennyiért adja el a tojást? Átlagban 30-ért tucatját, — hangzik a válasz. Hát nézze Mr. Farmer, itt van három kötvény, az egyik öt, a másik 10, a harmadik 15 ezer dollárról. Az első adom magának napi nyolc, a másodikat napi 16, a harmadikat napi 24 tojásért. — Napi nyolc tojásért? — kérdezi a farmer, az tényleg nem sok, annyiért megveszem.

Egy porszívó eladót ki akar dobni a vevő azzal, hogy nincs pénze és nincs rá szüksége. Erre azt kérdezi az eladó, hogy miért költi inkább orvosra a pénzt? A vevő csodálkozására, az eladó szó nélkül előveszi a porszívóját a szekrény alá teszi és különböző bútordarabok alól sikerül egy marék

port összeszednie. Ezt kiönti egy készenléthben tartott ivre, ezt a vevő kezibe teszi és azt mondja: — „Látja Mrs. Buyer, még olyan kiváló háziasszony nál is mint maga, előfordul az, hogy ennyi por marad a bútorok alatt, amit nem is tud más-kép, mint az én porszívómmal kitararítani. Ez mind bacillust termel és nézzen ide, hogy eltüntettem egy pillanat alatt és nézze meg utána alaposan azt a papírost, amire rátettem, hogy milyen tiszta lett. Erre felszívja a porszívóval a port és azt mondja, látja milyen tiszta lett ez a papír? Nézze

meg jobban, hogy mit tart a kezében, ez ennek a nagyszerű gépnek a megrendelő levele. Azért tisztítottam le, hogy aláírhasa tisztán és mondja meg kérem, hogy milyen fizetési feltételeket kíván?

Egy áruházban az eladó egy vevőnek tűzálló fedett edényt ajánl. A vevő kijelenti, hogy nem tud ilyen drága portékát használni. Az eladó megkérdezi, hogy mutassa meg itt milyen edényt használnál otthon? A vevő rámutat egy közönséges zománclábosra, mire az eladó megmagyarázza, hogy ez a lábos, ha csak két évig használja, több mint kétszer annyiba kerül, mint az általa ajánlott új szabadalmazott burás üvegedény, mert abban ennyi százalékkal hamarabb fő meg benne az étel és közben ha felfőtt, elolthatja a lángot, mert tovább fő benne és tulajdonképpen ők ezt teljesen ingyen adják, mert csak annyit kérnek, amennyivel olcsóbban tud főzni ezzel, mint az eddig használt edénnyel.

Egy „can” eladó (itt nem ismerik a konzerv szót, amit Angliában az angol nyelvben általánosan használnak, hanem minden ami fémben van konzerválva, az „can”) képtelen eladni az áruját, mert ha jobb is a gyártmánya, drágább annál, amit ezen a környéken vásárolnak. Bemegy az egyik üzletbe, ahonnan már szintén visszautasították és megkéri, hogy engedjék meg, hogy néhány napra a kirakatba tehesse az áruját és csak akkor rendeljenek, ha el tudnak belőle adni. Másnap bemegy a távolabb levő másik üzletbe és megkéri a vevőt, hogy nézze meg azt az üzletet, ahol már elhelyezte az áruját a kirakatban. Figyelmezteti, hogy miután az a kereskedő is tartja az ő áruját, neki is érdekében áll tartani, mert a környék vevői azt fogják hiinni, hogy lebecsüli őket, hogy nem mer jobb árut tartani és amit itt az egyik üzlet tart, annak meg kell lenni a másikban is, más különben ez a vevő, aki ezt veszi, mást is ott fog venni. Eladja ennek az áruját, visszamegy oda, ahol a kirakatba helyezte és elakarja venni azzal, hogy megmondolta magát, a másik üzletbe viszi, miután az fix rendelt. Erre ez sem engedi elvitetni, hanem szintén rendel.

Számos hasonló eset megvitatási alapján kerül most tökéletesítésre ez a kis darabonként 3500 dollárba kerülő „olesó masina”, mely hivatva van arra, hogy a legjobb eladók saját előadásukkal ok-tassák az újabb generációt az egész államban.

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA

A szatmári és nagyváradi egyházmegyék kebelében működő Actio Catolica és Mária-kongregációk, Megyéspáspástorunk védnöksége alatt az idei **pünkösdi** ünnepére zarándoklatot rendeznek az Örök városba, hogy az új Szentatya áldásában részesüljenek.

A zarándoklatra szeretettel meghívják Erdély összes katolikusait

Indulás Nagyváradról: május 23-án d.e.

visszaérkezés: június 2-án reggel

A zarándokok Firenzében 1 napot, Rómában 4 napot, Velencében 1 nappal töltenek

Utirány: Budapest, Ljubjana, Velence, Firenze, Róma

Részvételi díj személyenként 4950 lei

Ezen összegben bentfoglaltatik:

1. A teljes vasúti jegy, külön kocsikban, gyorsvonaton.
2. Az összes vízumdíjak.
3. Teljes ellátás (étkezés) és elszállásolás Firenzében és Rómában, továbbá egyszeri étkezés (ebéd) Velencében.
4. Rómában egy autó-körseta.
5. Csomagok őrzése a velencei s firenzei állomáson, ki- s bevitele Rómában.
6. Szakszerű vezetés.

Rómából külön kirándulás Nápolyba és Capriiba. Ennek föbbletköltsége **1050 lei**. — A másodosztályon utazók **1500 lei**-vel föbblet fizetnek. **Jelentkezési határidő: 1939 május 10**

Az utazáshoz legalább 3 hónapi időtartamra érvényes egyéni utlevél szükséges. Az utlevél beküldésének határideje május hó 10. A részvételi díj egyharmad része jelentkezéskor fizetendő, a többi összeg május 10-ig fizetendő ki. — Bővebb felvilágosítást ad és részletes tájékoztatót a „MAGYAR LAPOK” kiadóhivatala nyújt (Oradea, str. Regele Carol 5.)

A rendezőbizottság

* Aki friss és munkaképes akar lenni és lehetőleg el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, gyakran fájjon a feje és a hőre tele legyen mindenféle pattanásokkal, az igyék hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Kérdezze meg orvosát.

Sulyos autószerencsétlenség a nagyvárad-kolozvári országúton. Nagyvárad. Saját tud. Pénteken délután rendkívül sulyos autószerencsétlenség történt Nagyvárad közelében, a Kolozvár felé vezető országúton. Az Ord. 578. számú gépkocsi, amelynek volánjánál egy Kovács Ferenc nevű sofőr ült, eddig még nem állapítható okból nekirohant a 6930-as számú kilométerkövető mellett egy fának. Az összeütközés oly heves volt, hogy az autó pozdorjává tört. A sofőr és a gépkocsiban ülő férfi- és női utas, mindhárman komolyan megsérültek. Egy szembejövő autóval beszállították őket a váradi Zsidó Kórházba. A gépkocsi-szerencsétlenség ügyében vizsgálat indult.

A TEMESVÁRI LLOYD-TÁRSULAT VAGYONÁNAK ÁTVÉTELE. Temesvár. Saját tud. Bucuresti jelentés alapján közöltük, hogy a helybeli Lloyd-Társulatot feloszlatták, vagyonát pedig a kereskedelmi és iparkamara kezelésébe utalták, egy-az elszegényedett kereskedők és iparosok felségelyezését célzó alap javára. A helybeli kereskedelmi és iparkamara vezetősége most ülést tartott a Lloyd-Társulat vagyonának átvételét szombathelyre átvitték.

Zürichi zárlat. Párizs 11.81, London 20.87 egyenleg, Newyork 44.6, Brüsszel 74.90, Milánó 23.96, Amszterdam 236.70, Berlin 178.37, Szófia 540, Varsó 84, Belgrád 10, Bucuresti 330.

Rövid máramrosszigeti hírek. Saját tud. Alapítványi rémhírtérjesztésért Máramrosszigeten több egyén ellen eljárás indult. — A máramrosszigeti városi főorvosi hivatal a jövő héten újból megkezdí a kereskedések, éttermek és kocsmák helyiségeinek felülvizsgálását. — A máramrosszigeti rendőrség szigorú rendeletet adott ki, melynek értelmében a szabadban való festés és fényképezés csak az elöljáró rendőrségi engedély alapján szabad. — A szomszédterületi királyi helytartóság Máramrossziget 1939-40. évi költségvetését elfogadta, mindössze a városi tisztviselői kar előléptetését nem engedélyezte. — A törvényszéki ítélet alapján az illetékes hatóságok bezárták Engli Jenő borbélynak a Központi szállóban levő üzletét boltbér tartozás címén. A berendezést és szerszámokat is lefoglalták. — A szatmári ipar- és kereskedelmi kamara kiküldöttje vasárnap és hétfőn fogja a máramrosszigeti kereskedők és iparosok minőségét megjelteni a Kereskedelmi Csarnokban. — Hétfőn, április 17-én Aknaugaton országos nagyvásárt tartanak.

Maximális árak Temesváron. Saját tud. A város vezetősége április hónapra a következő maximális árakat állapította meg: Fehér liszt és fehér kenyér nincs maximálva. Félbarna liszt nagymalmi ára 7.50, kiskereskedelmi ára 8.50, fekete liszt 8, illetve 7 lei. Félbarna kenyér 9, fekete kenyér 8 lei. Marhahús 25, levesthús 21 és 23 lei. Sertéskaraj 35, comb 29, borda 26, hárj 54, zsír 56, nyers szalonna 30 lei. Birkahús 16, hárj 18. Porcukor 32, kristálycukor 34 lei. Petróleum literje 4 lei.

A magyar főváros közüzemei is bemutatkoznak a budapesti Nemzetközi Vásáron

Holnapután már életbelépnek az utazási és vízumkedvezmények

Budapestről jelenté tudósítónk: Az április 28-án kezdődő Budapesti Nemzetközi Vásár ezidén területében annyira megnövekedett, hogy a Városliget jelentős részét kellett a vásár céljaira igénybevenni. Így azután a vásárhoz csatolták a múlt század egyik remek épületét, a Fővárosi Múzeumot is. Ebben a klasszikus csarnokban a vásár ideje alatt a magyar főváros üzemei mutatkoznak be, helyesebben ez a csarnok arról nyújt majd tisztá képet, hogy mivé lesz a legközelebbi években a magyar főváros. A világ minden részéről állandó az érdeklődés a budapesti közüzemek iránt és alig van már a világnak olyan országa, amely ne tanulmányozta volna ezeket az intézményeket. Ezt a tanulmányozást is lényegesen megkönnyíti a vásárral kapcsolatos kiállítás, hiszen itt nemcsak az eddigi üzemeiket, hanem még a jövő terveit is megismerheti az érdeklődő.

A magyar főváros beruházási költségvetése

Felhívás a motor- és autótulajdonosokhoz. Nagyvárad. Saját tud. Az összes automobil, teherautók, motorbiciklik, traktorok tulajdonosai legkésőbb 1939 április 20-ig járműveik romániai képviselőletétől kötelesek kérni egy, a motorhengereit igazoló iratot. Az igazoló iratokat legkésőbb 1939 május hó 20-ig be kell mutatni az illetékes kerületi ellenőrnek, hogy az új törvény alapján az automobil adókiivetést meg lehessen ejteni.

Temetések. Flutur Mária Szent András községben 78 éves korában meghalt. Temetése f. hó 14-én volt. — Elek Sándor 36 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése április hó 16-án délután 4 órakor lesz az Őszi-telep 57-u. 62. házában az Őszi-temetőbe. — Krajcsa Vilma 51 éves korában meghalt. Temetése április 16-án délután 2 órakor lesz az Őszi-temetőbe, az Őszi-telep 47-u. 51. sz. gyászaházról. (Caritas.)

Társadalmi élet

Lelkinap a nagyvárad Szociális Testvérek-nél. A feltámadt Údvizítő mondja az asszonyoknak: Ne féljtek; menjetek, mondjátok meg a testvéreknek, hogy menjenek Galilaeába; ott megtalálnak engem (Máté 28, 9). Menjetelek — mondja az Ur Jézus — a zajos Jeruzsálemből a csendes Galilaeába, mert csak a csend, a magány alkalmas arra, hogy meglássatok engem... Ilyen csendes Galilaea az Ur Jézus kereső lelkek számára a lelkinap magánya. Aki érezni akarja a feltámadt Jézus közelségét, jöjjenek örömmel a lelkinapra, amelyet szokás szerint f. hó 20-án, a hó harmadik csütörtökén reggel 8 órától este 6 óráig tartunk a Szociális Testvérek nagyvárad házában. Str. Crisan 2. Testvéri szeretettel a Vezetőség.

A bucuresti Imaapostolság ifjúsági magyar tagozata április 10-én, húsvéthétfőn műsoros táncmulatságot rendezett, amely igen kedves hangulatban folyt le és szép anyagi hasznot is eredményezett. Ez az ünnepély azért volt jelentős, mert újabb bizonyítékot szolgáltatott arról, hogy a Bucurestiben tartózkodó nagyszámú magyar katolikus felnőtt ifjúság most már komolyan is a magyar katolikus keretek között akar szervezkedni és működni. Néhány évvel ezelőtt a bucuresti imaapostolság megalakulásakor a szövetség magyar tagozatából épp a felnőtt ifjúság hiányzott. Az utóbbi években azonban fejlődni kezdett a magyar katolikus öntudat a bucuresti magyar katolikusok között s ennek tulajdonítható, hogy az április 10-iki műsoros este olyan nagyszámú felnőtt ifjúságot toborzott össze, amilyent a bucuresti magyar katolikus ünnepélyeken az ember évek óta nem látott. A táncestély lelkes és ügyes szereplői: Bolder Erzsébet, Hoppé Mária, Kercsó Béla, Kárpáti M. Géza, Kovács Imre, Ferenc Elvira, M. Amália, Mezei Buba, Papp Veronka, Stefan Olga, Benák Rózi, Papp Margit, Horváth Fifi, Berki Mária, Mezei Margit, Diószegi Lóci, Wolder Matildka, Péterfi Anna és Rózi, Bobleta Csela, Tavarnay Erzsébet, Benák Mariska, Karácsonyi Géza, Papp Endre és Jackó Gábor. — A szövetség legnagyobb gondja, hogy saját otthon szerezzen magának, mert jelenleg a nagy fővárosban még egy rozoga kunyhóval sem rendelkezik, amelyet sajátjának mondhatna.

Személyzeti ellenőrzés lesz a vállalatoknál

Bucurestiből jelentik: Az ipari felügyelőség felhívta mindazon vállalatokat, melyeknek januárban kék és fehér alkalmazotti lajstromot kellett benyújtaniuk, hogy készítsék elő mindazon okmányokat, melyekkel a megadott adatok valódiságát igazolhatják. Április 25-én ugyanis erre vonatkozólag igen szigorú ellenőrzés veszi kezdetét. Akiknek valamely okmány hiányzik, vagy akik az okmányokat nem készítik elő idejére, azokat szigorúan megbüntetik.

A következő okmányokról van szó közelebről:

Román etnikai eredetűeknél: Születési bizonyítvány, állampolgársági igazolvány, tanulmányokról szóló bizonyítvány, eddigi gyakorlatról szóló bizonyítvány.

Kisebbségiéknél: Állampolgársági igazolvány, tanulmányi végzettség, bizonyítvány az eddigi gyakorlatról és gyakorlatról. **Külföldiekénél:** Tartózkodási engedély, sárga vagy piros hivatás gyakorlatára jogosító, meghosszabbított útlevel, képesítési igazolvány a munkakamartól, vagy a tanulmányokról és gyakorlatokról megfelelő igazolása.

Petróleumforrások után akarnak kutatni az északi vármegyékben

Szatmár. Saját tud. Szatmár megye gazdasági életének — mint már megírtuk — legközelebbi reménye a román-német gazdasági szerződés. Ettől várják a láposvölgyi mangán-bányák megnyitását, valamint a Halmi-Királyháza közötti vasútvonal megnyitását is. Legújabb gazdasági szakemberek arról beszélnek, hogy német segítséggel kutatásokat végeznek Szatmár megye és Máramaros egyes pontjain, az északi megyékben áthúzódó kőolajforrások után. Máramarosban már üzemből van néhány petróleumkút, ezek azonban — talán a szakszerű vezetés hiánya miatt — keveset termelnek. A kutatások eredményeképpen már megállapították, hogy a galíciai kőolajmezők egyes nyulványai Máramaros és Szatmár megye alatt, egészen Brassóig húzódnak. Ha a már meglévő máramarosi forrásokat helyes gondozással ki lehetne bővíteni és Szatmár megyében az olajmező újút pontosan meg lehetne állapítani, a lakosságra mindez igen áldásos kihatással lenne.

Senkise kérje a hadsereg által igénybevett állatok visszaszolgáltatását

A szatmári megyefőnökség hivatalos közleménye

Szatmárról jelentik: A vármegyei sajtóügyi osztály a következőkben közli Coman Simion ezredes-prefectus legújabb rendeletét:

— Senki se adjon be a prefecturára kérvényt a hadsereg által igénybevett igavonó állatok visszaszolgáltatása érdekében, mivel azokra a hadseregnek szüksége van.

— Azok a földtulajdonosok, akiknek sem igavonó, sem kézimunka nem áll rendelkezésére, hogy földjüket megműveljék, jelentkezzenek az illetékes községhez. Rendelkezés történt abban az irányban, hogy ilyen esetekben a lakosság az otthon maradt igavonók és emberi munkaerők igénybevételével, közösen munkálják meg a földet, ha kell, a nők és a gyermekek segítségével.

Heszke Béla:

Brüsszeli délután

Hat külföldi író, hat remekbe sikerült irodalmi portréját és egy igazulmasan érdekes élmény karcolatát tartalmaz ez a könyv, amely nem hiányozhat a művelt katolikus olvasóközönség asztaláról.

Ára: 40 lei.

IDŐK SODRÁBAN

Nyersanyag és világpolitika

Írta: Rády Elemér

A világesemények rohamlépésben hajszolják egymást. Ha közhelyet akarnánk alkalmazni a gyors történések jellemzésére, azt kellene mondanunk, hogy történelmi időköt élünk. Nincs már hónapok óta hét, hogy valami olyan esemény ne rázná meg Európa testét, amelyre talán még egy év előtt is azt ne mondták volna, hogy lehetetlen. Igen: ezek az események, amelyek itt körülöttünk ilyen gyors egymásutánban lejátszódnak, nem is olyan régen még a lehetetlennel voltak határosak. A háború után megvont világrend megingathatatlanok látszótt s a legrealisabb számításokból is csak azt olvashatjuk ki, hogy azok az erőviszonyok, amelyekre a háború utáni Európa épült — megingathatatlanok. A messzebbre tekintő koponyáikat ugyan gondolkodóba ejtette a fasiszta Olaszország emberfeletti küzdelme s Németországnak a nemzeti szocializmussal történt újjászülése már egy elkövetkező nagy erőelőfordulást vetítette a távoli horizontra. De ki hitte volna, ki merie volna józan ésszel feltételezni, hogy mindez, ami történt, ilyen gyorsan és — hál Istennek — véraldozat nélkül történik.

Az események szerény krónikása sokszor szinte már kábultan vergődik a történések forgatagában. Hogyan lehetséges mindez? És miért történik minden úgy, ahogy történik? Történelmi hasonlatok cikkáznak az ember agyában, hogy percek alatt rádöbbenjünk: minden hasonlat sántít és olyan fejlődéssel állunk szemben, amely csak önmagából és önmagával magyarázható.

Ha mélyebben tekintünk az események mögé, ha gondolkozásunkat megfeszítjük a világpolitika jelszavainak ráradokodt gáló kérégtől — észre kell vennünk, hogy az eseményeket egy hatalmas, mindennél erősebb valami irányítja: a népek élniakarása. Mindaz, ami történik, nem más, mint egy nagy parancsnak a teljesítése és ez a parancs azt mondja: Élni kell! A népek, nemzetek, amikor most ezt az idegterpő diplomáciai csatát vívják, amikor a háttérben hatalmas szuronyerdők néznek ki a földből, amikor fejünk fölött vészajtóslóan megberregnek a repülőgépek — ennek az ellentmondást nem tűrő parancsnak engedelmességek. Élni akarnak és az élethez keresik azokat a feltételeket, amelyek ezt az életet biztosítják.

Itt kapcsolódik be a világpolitikába egy kérdés, amely ma az események alakulásában döntő fontosságú: a *nyersanyag kérdése* ez. Az emberiség szörnyű tragédiája, hogy amióta a történelem annalesei múltjáról beszámolnak, életén mindig vörös fonálként húzódik végig a szegények és gazdagok problémája. Csak Ovidius aranykorában nem árnyékolják be életünket a kenyérgond sötét fellegei, de a történelmi idők mindn korszakában ott tornyosodik a szegények és megaláztatottak sokszor véres kirobbanásokkal fenyegető problémája. Így van ez a népek és országok belső életében, de az élniakarás vastörvénye irányítja a nemzetek külső életét is. A történelem nagy példája erre a népvándorlás viharos kora, amikor ifjú, élni akaró népek törtek rá a vegetáló európai civilizációra, hogy egy új, virágzó kultúra, egy frissebb élet alapjait vessék meg.

Az, ami ma történik, szintén nem más, mint ennek az élethez való jognak az érvényesülése. Amint az egyes nemzeti társadalmakban az anyagi javak elosztása nem arányos — a gazdagok és megelégedettek mögött ott sir a nyomor, a szegénység és a megaláztatás a népek társadalmában is vannak megelégedett gazdagok és életjussukat követelő szegények. Vannak népek, amelyeknek a hatalom és a szegénység a földi javak oly nagy részét juttatta

hogy nyugodtan élhetnék életüket, ha... ha ugyanakkor nem lennének más népek, amelyek a szegénységgel kínlóva nem veszélyeztetnék a beati possideutesnek ezt a nyugalmát.

Mussolini mondotta néhány évvel ezelőtt egyik nagy beszédében, hogy vannak kapitalista nemzetek és vannak proletár népek. Mászóval ez annyit jelent, hogy miként az egyes nemzetek belső strukturájában vannak végzetes ellentétek, amelyek bizonyos időn belül megérnek és akkor a bölcs államvezetés egyenlíti ki ezeket, vagy pedig katasztrófális kirobbanásig feszülnek, úgy a nemzetek egymásközötti viszonyában is megvannak ezek a strukturális ellentétek. Egy másik beszédében Mussolini azt mondotta, hogy Olaszország vagy levegőhöz jut és így le tudja vezetni egyre nő

HEGYEK LAKÓJA

A Hargita alatt születtem,
bűszke hegyek vigyáztak rám,
bölcsöm felett a fenyvesekről
dalolgtatt édesanyám.

Az erdők közt buvócskát játsztunk
pajtásom volt a Napsugár
s megtörve a mélységes csendet
vellünk kacagott száz madár.

Itt élek most is. A kemény rög
nekem is juttat kenyeret.
Komoly, kerges tenyerű székely
szorít velem testvér-kezet.

CSUCSI EMILIA

vekvő népi feleslegét, vagy — felrobban. Nos, hajszálnyira azonos a helyzet a népek nagy társadalmában és a népi közösségekben. A szegény nemzet, amely érzi magában a vitalitás erejét, ép úgy élni akar, mint a gazdag és hatalmas, amely nem: egy már-már a boldog megelégedettségben élők enerváltságába kezd hullani.

A népek, nemzetek és országok életében a szegénység és gazdagság fokmérője az, hogy ezek mennyi nyersanyag fölött rendelkeznek. A föld kincseiből mennyi az, amit a magukénak mondhatnak, mennyi az, amellyel háztartásukat berendezhetik. Egy pillantás a világ nyersanyagkészletének mai megoszlására meggyőző mindenkit arról, hogy a népek között az osztó igazság ezen a téren nem érvényesült. Akkor, amikor ezeknek a javaknak a megoszlása folyamatban volt, egyes népek lemaradtak és most ezek is követelik jogukat az élethez.

A nyersanyagért folytatott nagy harcban két front áll egymással szemben. Az egyik a mai gazdagoké és ide Anglia, Franciaország és az Amerikai Egyesült Államok, valamint a Szovjet tartozik. A másik front Olaszország, Németország és Japán. Az első a demokráta hatalmaknak szoktuk nevezni, de nyugodtan mondhatnánk a kapitalista országoknak is — beleértve a Szovjetet is a maga kollektív kapitalizmusával. A másik front a proletárok, mai divatos szóval a dinamikus hatalmak, amelyek most egész dinamizmusukat vetik a küzdelembe, hogy az életet biztosító nyersanyaghoz hozzájussanak.

Igen! Igaza van Mussolininek: proletárok és kapitalisták állanak szemben egymással.

Egy kifűnő orosz közgazdász mutatja ki, hogy miként oszlanak meg a világ legfontosabb javai a két front között. Juri Samjanov szerint a kapitalista államok a világ készletének 83, bamaszén készletének 95, olajkészletének 37, fűkészletének 46, évi bűzatermelésének 65,2, aranytermelésének 90, gyapottermelésének 71, olajtermelésének 85,8, vastermelésének 80, kaucsuktermelésének 60 százaléka fölött rendelkeznek, míg a három proletárhatalom a bűzatermelésben jut el csak a 9,7 százalékig, alig éri el a 4 százalékos arányt, de a legtöbb nyersanyagnál az egy százalék alatt mozog. Ezek a számok így önmagukban is rávilágítanak a nyersanyagokért folytatott küzdelem indító-okaira. De a küzdelem erkölcsi alapjára tulajdonképpen csak akkor döbbsenünk rá, ha ezeket a százalékarányokat a két front emberanyagának százalékos arányaival állítjuk szembe. Mert mi a helyzet? A törzökös angol, francia, orosz és amerikai 252 millió emberanyagot jelent. Ezzel szemben a német, olasz és japán 202 millió. Alig van tehát különbség a két hatalmi csoport népi erőiben s az arány még jobban romlik a jövőben, hiszen a kapitalista államok pusztuló népek uralma alatt állanak, míg a proletárhatalmak a születési arányszám emelkedése terén is valóban dinamikus nemzetek. Mégis a „kapitalisták” hatvanszor gazdagabbak a proletároknál.

Csoda-e tehát, ha ezek a népek most, amikor a számukra kijelölt élettért egyre szűkebbnek érzik, levegőt akarnak. Levegőt és — nyersanyagot. Mert a nyersanyag az országok életében az, ami az ember számára a levegő. A nagy nemzet nyersanyag nélkül ép úgy elsovad, mint a kevés levegőjű, dohos szobába zárt ember. Ezért a nyersanyagért folyik most a harc, egyelőre csak a diplomácia fegyvereivel s a világ reszketve várja, hogy a papír, a toll és jegyzék harcába mikor szólnak bele a tankok, ágyuk és repülőök.

Talán a nyersanyag igazságosabb elosztása, egy nagy világrendezés biztosíthatná a békét. De hol vagyunk ettől? Ki tudná elhárítani a kényelmes, párnázott ajtójú szobában ülő nagy kapitalistával, hogy elégedetlen munkásaival meg tudna egyezni, ha nekik is jutna a mammut hasznából. Vajon nem utópiákat hajszoló fantasztiának nézné a világ ezt, aki ilyenre vállalkoznék? A kapitalista gyűlölködő, izgága forradalmárnak nézi azt a munkást, aki az élethez való jogát hangoztatja. És így van a népek életében is. A dinamikus proletár hatalmak egyre határozottabb fellépése mögött világhatalmi ambíciókat gyantának s a nagy diktátorokat szeretik Napoleonhaoz hasonlítani. Ez a hasonlat végzetesen hibás. Hibás, mert ezeket a nagy népvezéreket nem fantazmagóriák vezetik, mint amint vezette Napoleont az orosz steppék felé. Ezek egy nagy népi parancsot teljesítenek, amikor nemzetüknek az élethez, a jobb élethez való jogát hirdetik. És végzetes ez a hasonlat, mert a hamis példába takarózva bújnak el a becsületes és nyílt megoldás elől.

Az emberek ebben a pattanásig feszülő atmoszférában egyre többször tesszik fel a kérdést: lesz-e háború? A béke és a háború nagy dilemmája mint sötét felhő ül meg az emberiség gondoktól terhes lelkét. Lesz-e béke? Sikerül-e megoldani a nagy ellentétek-okozta válságot? Aki a dolgokat mozgató okok mélyére néz, nem mondhat mást, mint azt, hogy amíg a nagy népek között nem érvényesül az osztó igazság, amíg a kapitalista- és proletár-hatalmak között nem sikerül megvonni a kiegyenlítő hídját, — nincs béke Európában és nincs béke e sokat szenvedett emberiség számára.

A XV. század lángszavu szerzetese,
SAVONAROLA
ma is az igazság erejével ható, mély
ze igésű verseit fordította magyarra és
gyűjteménye kötetbe
PAKOCS KAROLY
az irodalomtörtéti értékesességű kö-
tet ára mindössze **30 Lef**

Palyák István:

Tavaszi levél Rómából

Róma, április hó.
 „Continua l'afflusso di aria fredda“ . . . továbbra is hideg légáramlat özönlik Olaszországba . . . Már napok óta ezzel az egyforma mondattal fogyasztja apránként amúgy is nagyon lepadt türelmünket a rádió leveli békája. Minden kétséget kizárva éreztük, hogy valóban „aria fredda“ borítja Olaszországot. Süt a nap és jókedvében a kabátok gombjai körül babrál millió sugárkezeléssel. De még nem lehet hinni neki. Csak a nagy köfalak tövében, szélől védett sarkokban hancúroznak a kölykök tökéletes tavaszi jókedvvel. Mert ahová a szél, az „aria fredda“ nem férkőzik be, ott ugyancsak jó meleg van.

Egyelőre tehát várjuk a meleget. Mert a nap-sütés magában még nem elég. Déli légáramlás kell hozzá. Csak ez tudja virágba csókolni a bimbót, ez a tavasz igazi hírnöke. Az idén különös módon késik. A láthatáron homályosan kirajzolódó Abruzzók és Szabin-hegyek csúcsát még hó borítja és ha az alkonyati napfény rőt sugarai rózsaszínű homályba burkolják a hóborította csúcsokat, fázós didergéssel gondolunk arra, hogy még nincs remény a változásra.

De egy napon mintha egy csapásra kettéváltak volna az egészet. Vagy talán csak a hiábavaló nyöszörgést úntam meg. Mert sok függ attól, hogy mire összpontosítjuk a figyelmünket és hogyan csoportosítjuk benyomásainkat. Most már azt is hallom a rádióból, hogy a hideg légáramlat „debole“, „instabile“ — nem is olyan erős, állandó, mint hittem. Valóban, nincs is olyan hideg. Nini! Mintha a nap is melegebben sütné. Pedig a hőmérő most is 14 fokot mutat a szobámban. De a rádió a szicíliai tavaszra hívja fel a figyelmet! Tavasz van, kétségtelenül. Bennem a hiba. Itt nyöszörgtem, kínlódtam két héten keresztül, közben a tavasz már régóta itt van.

Hajrá! Gyerünk hát a tavasz üdvözlésére! Korán reggel már észrevettem a fecskéket. A teraszon az apró kis náspolya fákön mogorónyi zöld gyümölcsök csúfolódnak velem. Hogy észre sem vettem eddig őket! Pedig virágból nőttek! Napsugarat, tavaszi szellőt ittak! A szél is megfordult. Már nem az Angyalvár felől fúj, hanem az Aventino- és Celio-dombok felől.

A Campo di Fiori virágos sátraiban csodálatosan szép rózsák, szegfűk pompáznak. A Piazza di Spagna lépcsői alatt is a San Lorenzo fuori le mura mellett is állnak már a virágos sátrak. A város környező dombok, lankák oldalain virágba borult fák ünneplik a tavaszt. Kertekben, utcákon a leánder fák bontogatják bimbóikat.

A parkok sétányai, porondja teli van gyermekkel. A szökőkútak esobogását a gyermekkacagás ezüst csilingelése kíséri és a felporzó vízpáran hárfázó játszi napsugarak csodálatos tavaszi himnuszba fonják a tisztaság, az ártatlanság harmóniáit. Még kabát van rajtam, de már érzem, hogy diszharmonia ez a ujjongó tavaszban. El is kotródok innen.

XII-ik PIUS pápa Üszentsége

magasztos, lélekemelő beszédei, amelyeket papai legatusi minőségében az eucharisztikus világkongresszuson elmondott, valamint a róla és magáról a kongresszusról készült több száz gyönyörű

mélynyomatu fénykép emelik az

ECHARISZTIKUS EMLEKALBUM

értékét, mely nemrég került Romániában forgalomba és amely megrendelhető az

ECCLESIA könyvkereskedésben

Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 1

A diszes kiállítású album ára 420 lei, plus 30 lei portó.

A nagy érdeklődésre való tekintettel még ma adja fel megrendelését.

Tovább, tovább! Egészen meg kell fürdetni a lelket ebben a gyönyörű tavaszban! Egészen el kell vetni a tél fásult mogorvaságát. Nincs szükség már a rádió időjárásjelentésére. Ezer meg ezer madár kórusban csicsergi, a napsugár ujjongja, a langyos szellő füledbe sugja: tavasz van.

Az Aventin déli oldalán, egy mohos, ókori omladékkal tetején tűzpiros pipacs köszönti rám

XII. PIUS PAPA,
húsvét első napján áldást osztott a Szent Péter-dóm erkélyéről

az olasz tavasz üdvözlését. Tűzpiros, nevető, ujjongó virág. Csak egy szál, de elég ahhoz, hogy a téli mogorvaság utolsó porcikáját is elűzze. Elég ahhoz, hogy kitörjön belőlem a felgyülemlett öröm: Üdvözlégy tavasz!

Néri Szent Fülöp templomában

Róma egyik legforgalmasabb útvonalán, a Corso Vittorio Emanuelen van. Építészeti szempontból talán máshol nevezetesebb lenne, de itt, Rómában, igen-igen szerény helyet kell megelégednie: a késői reneszánsz egy szép példája. Santa Maria in Vallicella a templom tulajdonképeni neve, de a Chiesa Nuova (új templom) jobban ismerik. De még jobban tudják azt a rómaiak, hogy Néri Szent Fülöp temploma.

Igen, ennek a templomnak a falai még látták a jó Pippót, ahogy a római nép nevezte nagy kedvencét, a pápák és bíborosok barátját, a XVI. század hitbéli megújulásának római apostolát. Igaz, hogy életében még csak a főhajó volt készen és halála után négy évvel fejezték be, de már tanított, prédikált, gyóntatott benne. Itt is van eltemetve. A szüette régi szöszék ma is ott áll, ahol szent Fülöp idejében állott. Az oratóriánus atyák ma is innen hirdetik az Isten ígését.

A „jó Pippó“ szelleme me sem halt ki ebben a templomban. A jó oratóriánus atyák igyekeznek megőrizni a nagy alapító szellemi örökségét. Szent Fülöp lángbuzgósa mellett aranyos kedélyét is ehhez az örökséghez tartozónak tekintik. A jó Pippóról pedig tudjuk, hogy mindenkinek megmondta az igazat. A bíborosokra ráüzent, hogy nem gyóntatja meg őket, ha nem veszik komolyan hivatalukat. Azt is tudjuk, hogy boros flakóval, nagyokat kurjongatva ment végig Róma utcáján, csak hogy megmosolyogtassa a csapások miatt szomorkodó rómaiakat.

A Chiesa Nuova dicsőséges történelme csak újabb lapokkal bővült XII. Pius pápa megválasztásával; hiszen a kis Pacelli Eugenio az oratóriánus atyák növendéke volt, itt járult első szent-

áldozásához. Fiatal káplán korában itt misézett, gyóntatott Don Eugenio.

Ebben a hónapban vasránaponként a Chiesa Nuova-ban miséztem az oratóriánus atyák kérésére. A sekrestyében harminc év körüli fráter. Csupa mosolygás az egész ember. Az Ur Isten közelében sütkérező lelkek boldog derűje sugárzik minden szavából, mozdulatából. A „jó Pippó“ öröksége ez, az ő igazi fia ez a jó fráter.

Jönnék, mennek a sekrestyében és a jó testvéreknek mindenképp van egy mosolya, egy jó szava. Egyetemisták, puccos dámák, szegény asszonyok, mint Fra Giorgiót keresik. Egyszerű, de nagyon előkelő megjelenésű úrinő kereste és sokáig beszélgetett vele. Később megtudtam, hogy egyetemi tanár. Fra Giorgio pedig éppen úgy, elbeszélgetett vele, mint akármelyik olvasós néni-kével.

Fiatal anya jött be kisgyermekével a karján. Természetesen Fra Giorgióhoz. A jó testvér kisiet és rövid idő múlva egy szál fehér tulipánnal jön vissza. A Szűzanya oltáráról hozta a kisgyermeknek. Közben mosolyog és minden szava lélek-simogató, balszamos szó: a jó Pippó szava.

A ministráns fiúkon is rajta van a jó Pippó bélyege. Ilyen lehetett a kis Pacelli Eugenio is. Amint a konfiteort hadarja mellettem azzal a különös olasz hangsúlyozással, önkéntelenül is bukkant feje nézek. Ott van azon a fejen is a jó Pippó kezességátása . . .

Nagyszombaton házakat szenteltünk . . .

A Tevere-parti Szent Szív-templom plébános a kért segítséget. Nagyszombat délután minden híve elvárja, hogy a házat, a lakást megszentelje. Egyedül képtelen erre. Megyünk szívesen többben is, hiszen a mi számunkra a legérdekesebb élmény lesz, ha egy kicsit bekukkancsoltunk az olasz családok fészkeibe.

A plébánián kis ministráns fiút adnak mellém. Ő hozza a szenteltvizet és ő a kalauz. A plébánia Róma egyik újabb negyedében van. Hét nagy bérházat jelölt ki nekem a plébános az ötletes kis térképen.

Az első házban a kapus nagy előzékenyen megszuggja, hogy a harmadik emeleten a tizenegyes „ebreo“ — zsidó —, oda nem kell menni. Egyéb-ként mindenki várja a szentelést. Kezdjük a hatodik emeleten. Szegényebbek és gazdagabbak felváltva következnek. De mindenütt nagy örömmel fogadnak.

— Venga padre, venga — jöjjön tisztelendő úr! Boldog ünnepet! És vezetik végig a lakáson. Mindent meg kell áldani. Különösen mindenütt a gyermekeket hozzák oda áldásra. Oda kell menni a betegekhez, a bölcsőhöz, az íróasztalhoz, meg meg kell áldani a biciklit, a gyermekszobát, a konyhát, a személyzet szobáját.

Az egyik helyen az édesanya külön figyelmeztet: padre, qui una benedizione speciale — itt külön áldást adjak, mert ez a leányok szobája, ezek pedig olyan rosszak, hogy már nem is lehet bírni velük. Természetesen külön áldást kap, hiszen mindenki és minden épen azt kapja, amire szüksége van.

Egy másik családban síró pólyás gyermek van. A nagymama dajkálja az apróságot. Leültetnek és egy csésze feketét meg kell inni. Egyszerűen nem engednek el előbb. A poronty rendületlenül sivalkodik. Elkérem a nagymamától, hátha én jobban tudom pesztrálni. Sikerül is. A sírás megszűnik. A nagymama azt mondja, hogy ez természetes, hiszen áldást hoztam a házba.

Nagy úrhoz csengettünk be. Képviselő az új testületi parlamentben. Sok szobán megyünk keresztül. A gazda épen íróasztalnál ül. Amikor belépek hozzá és meghintem szenteltvízzel a szobát, feláll, haptákba vágja magát és római köszöntéssel tiszteleg, mintha legalább is a Duce, vagy a zászló előtt állna. Katonás léptekkel vezet azután tovább a lakásban.

Sorban következnek azután öreg párok, fiatalok, népes családok. Ösz fejek és buksi, göndör-fürtös babaarcok. Mindenki áldást kér magára. Mindenütt kérnek, hogy a szentmisében imádkozzam a békéért. Az utcán műhelyek, üzletek előtt megyünk el. Ide is, oda is behívunk. Könyvkereskedés, vízvezeték-szerelő, autogarázs, pékműhely, szállíttóiroda: mindenütt szükség van az áldásra.

Hét óra felé kerültünk vissza a plébániára. A kis ministránsom már alig húzza maga után a lábát. A sok lépcső, a sok szoba alaposan kifárasztotta. Ami azt illeti, magam is kifáradtam. De nem sajnálom érte sem az időt, sem a fáradságot. Pedig álmomban egész éjszaka szobák labirintusában, liftek és lépcsők zűrzavaros forgatagában bolyongtam.

Milyen volt a francia húsvét?

815 esküvőt tartottak húsvét hétfőjén a Bretagneban

Párizs, április hó.

A boldog francia Délen húsvét nemcsak a keresztény Feltámadásnak, hanem a pogány tavasznak, a természet minden évben megújuló feltámadásának ünnepe is. Idén talán még inkább, mint más esztendőben, mert a korai tavasz jóvoltából a húsvét ügyszólván egész Franciaországot virágillattal árasztotta el. Párizs kapu körül, mint fehérhads szűzek, rajban állnak virágorította almafák, Gérardmerben a Vogézek más esztendőben inkább szigorú éghajlatú adúlóhelyén, húsvét vasárnapján a sárga nárcisz ünnepét ülték és sorra kivirágoztak ezidén húsvétra még a hideg Bretagne költővárosainak folyondárjai is. De mi ez mind a Riviéra, a déli azurpart virágtobzódásához és illatfelhőjéhez képest, ahol a Nagyhéten javában álltak a hagyományos, népies virágünnepek és virágcsaták! Menton-ban a városi tanács, felhasználva a húsvéti népiünnepet, nemzetközi népszokás-bemutatót rendezett, melyen dalos és táncos csoportok a különböző országok húsvéti népiünnepét mutatták be nemzeti jelmezükben.

A toulousei mesterdalnokok

Hanem az igazi francia „Virágünnep“-et, a Troubadourok húsvétját, Toulouseben tartották meg ezidén is, mint minden évben 1324 óta. Itt kerültek kiosztásra a mesterdalnokok hatszázéves „virágdíjai“ s a költői verseny nyelve a francia mellett ma is még az ősi „languedoc“: a troubadourok és virágénekeselek régi nyelve. Modern alapítású pénzjutalmak és sokszáz éves arany- és ezüstvirágok tüntették ki a legszebb dalok költőit. Hanem, hogy az aranyvirágot a francia lantos ma is többre tartja bankjegykötegnél, ékesszólóan bizonyítja a tény, hogy az arany- és ezüstvirágdíjakra ezidén 500 pályázat érkezett be, a tizezerfrankos Fabien Arbiqne-díjra pedig (troubadourének languedoc nyelven) mindössze — kilencen pályáztak.

A legnagyobb virágdíj a toulouse-i troubadourversenyen az arany százszorszép; azután következik hat további arany és hat ezüstvirág: ibolya, gólyahír, vadrózsa, lilium, árvácska, szekfű és végül (ezeknél többet ér) az arany babér. Minden virágdíj hagyomány szerint meghatározott lírai formát jelképez; így az arany százszorszép a királyi műfaj, az óda díja, a vadrózsa a szonetté és így tovább.

Most választották az új virágmezt (maître des jeux floreaux) és az új virágkegyurat (maîtreneur). A troubadourünnep a Hírnév Termében kezdődött, a toulousei tanácsházban, ahol ünnepi beszédben köszöntötte fel Clémence Isaure-t, a languedoc Minerváját, aki a virágünnepeket alapította 614 évvel ezelőtt. Innen indult ki a zenés ünnepi menet az őt gót bazilikába, a Dauradeba, melynek fekete szűzanyaszobra világhírű búcsújáróhely. Itt a Clémence Isaure sírja előtt áldotta meg a pap a jeux floreaux arany- és ezüstvirágait és innen vonultak a versenyzők a naptelet toulousei utcákon keresztül a Hotel d'Asszat, a virágjátékok akadémiája elé. Mondanunk sem kell, hogy a toulousei troubadourok a kerek föld legrégebbi irodalmi testülete.

Bretagneban: húsvéti esküvők

Hanem még a francia Dél a virágokat ünnepelte, addig a taranti alpokban és az Isère völgyében húsvéti siversenyt rendeztek keményre jagyott hóban az országos francia siskola és a francia vasutak filléres húsvéti hóvonatokat indítottak a Pireneusok felé.

Húsvét az Azur-parton a virágok, de a Bretagne-ban a házasságok ünnepe. A breton templomokban a bűjt négyven napján nem esketnek házasságot és a breton jegyepárok húsvét hétfőjét várták, hogy házasságot köthessenek, mert hitük szerint a húsvéti esküvő

Századokon keresztül

a hajók Angliába hoztak mindent, ami csak finom volt a világon; ez fejlesztette ki ott a választékos ízlést. Az angol arisztokrácia az „Old Sandal Water“-t ezt a felülmulhatatlan toalettszert részesíti előnyben. „Old Sandal Water“ — csakis a „vitorlással“ valódi — több, mint illatos kölnivíz. Hála a természetes ébenfa, cédrus és egyéb egzotikus fakivonatoknak, „Old Sandal Water“ üdítő és mindenekfelett különleges illatu. Használjon Ön is egy üveg „Old Sandal Water“-t amely Románia minden szaküzletében kapható.

Old Sandal Water

TOBB A KÖLNIVIZNÉL

LADY GYÁRTMÁNY

egészséges gyermekeket hoz és boldog házasságot.

Ezidén nem kevesebb, mint 815 esküvőre hívtak a Bretagne-i harangok: minden falu, minden város a breton parton a jellegzetes népviseletben tárkálló násznéptől nyüzsgöttek.

És aztán, mikor leszállt az est, a breton nyoszolyólányok titkon elsompolyogtak a községi kúthoz a tüpróbat megejteni: amelyikük

SAJNÁLLAK EMBER...

Sajnállok ember, ki úgy halsz meg, hogy nem hiszed az Istent! s csak a vak véletlen játéka tudod be, ha megáll testedben a szívdobbanás.

Sajnállok ember, ki nem tudad soha, milyen mélyre érhet bennünk az öröm, ha homlokunk Isten elé alázatosul, hogy békéjében elfeledjük tépett magunk.

Sajnállok ember, ki nem érezted soha, szelíd, halk vigaszt a hitnek, s hogy mennyivel kevesebb s könnyebb a szenvedés, ha fölemeljük árnyékáig a keresztnek.

Sajnállok ember, ki a természet örök arcába nem ébredtél arra, ki Elmulhatatlan, s mikor a halál letépi rólad földi köntösöd, nem tudod kiejteni nevét Alkotódnak.

NAGY MÉDA

a sötétben meghallja a kút kávjára ejtett varrótü csendülését, annak lakodalma húsvét hétfőjén lesz, esztendőre ilyenkor...

Passiójáték a „vörös“ munkásnegyedben

A húsvéti passiójátékokat is hamisítatlan népszokásnak kell minősítenünk francia földön, mert ezek nem holmi művészi rekonstrukciói középkori minisztériumoknak, hanem tényleges népszokások, kaputos emberek hozzájárulása nélkül. Néha nem több az egész, mint egy-egy biblikus jelenet felelevenítése: a kálvária meneté Bureset-ben, vagy az Üdvözítő holttestének végigvitele Monaco utcáin nagy-pénteken, másutt bonyolult színjátékká szélesedik, mint Saulai d'Oulins-ban Lyon mellett, ahol háromszáz munkás évről-évre előadja húsvét vasárnapján „Urunk és Üdvözítőnk szenvedését és feltámadását“. Minden szereplő ugyanazt az alakot adja évről-évre és apáról fiúra öröklítik át a szerepeket. Magában Párizsban a Menilmontant-i munkásnegyedben a katolikus Szent Péter patronátus munkástagjai tartanak passiójátékokat: egy ács adja a Megváltót, egy esztergályos Péter apostolt és furcsa módon a kerületi végrehajtó adja Pontius Pilátus szerepét. Minden ilyen passiójáték egyetlen előadás húsvét vasárnapján vagy hétfőjén, egyedül egy jelentéktelen gyárvaroska Magomet nevű, ad április 24-ike és május 29-ike között 10 passióelőadást.

B. K.

IRODALMI JEGYZETEK

A boldogság éneke

Az utóbbi időben jelent meg magyar fordításban Jaques Chardonne-nak, a színes stollu francia írónak, leg-sikerültebb regénye: „A boldogság éneke”. (At-laneum.) A történet főhőse a boldogságot ke-resei és mondanunk sem kell, hogy a szóban-forgó fiatal ember nem találja meg azt, amiért egy vaskos kötet lapjain olyan meghatóan em-beri küzdelmet folytat. De hát ez is a dolgok rendje. Hiszen ha Chardonne hőse megtalálná a boldogságot, a könyvben leirt mód miatt, a mű-lyen kapos lenne. Végre egy könyv, amelynek lapjairól a boldogság éneke szüremlik az olvasó fülébe — mondánák az emberek. De hát ez nem következik be. A bölcsök követél kezdve a hüvö-sen lemondó sztoikusok szentfelen önmegtaga-dása jut eszünkbe, mint mindmegannyi gyótró-dással és fellángolással teli törekvés, amelyet az ember folytatott a szó tartalmaért, hogy: bol-dogság.

Sok évvel ezelőtt, amikor a Pen Klub Buda-pesten rendezte nemzetközi összejövetelét, az egybegyűlt írókat rendre megszólaltatták, hogy mi a boldogság? Karin Michaelis azt felelte, hogy a boldogság az a valami, amely nem jön el, amikor varjuk és akkor sarjad ki, ha hiszünk benne. Theodor Bübler, német író szerint csak az emlékezésben van boldogság, mert benne minden banat eleimul. Roda Roda, osztrák író, azt nevezte boldog embernek, aki a munkát még maga előtt látja. Marinetti, a futuristák vezére, az élet forgatagában fellelhető pillanatnyi nyug-vópontnak nevezte a boldogságot. Luc Durtain, a mult évben meghalt finomtollu francia novellista azt mondotta: „A boldogság olyaivalami, amit időnként előveszünk, megtörülgetünk és amikor ragyog, azt hiszük, hogy valami újat tartunk a kezünkben”. Victor Eftimiu-nak, a neves román írónak is ismerjük a feleletét. Ő passzív érze-lemnek nevezte a boldogságot. Olyannak vélte, mint például az egészség, amely, szerinte, csak akkor jut igazán tudatunkra, amikor már el-vesztettük. „Létünk legnagyobb terhe, hogy ke-ressük a boldogságot. Ez komplultta és nehezzé teszi az életet” — mondotta Eftimiu. Aage von Kohl, északi író viszont az egész kérdést így vlágitotta meg: „Boldogság? Szenvedni turni, sir-ni tudni!” És még hányan feleltek meg e nagy kérdésre. Egyik író felelete sem hasonlított a másikéhoz. Mindenki másképpen látta a boldog-ságot. Valahogy úgy van ez a kérdés, mint az életfilozófia. Minden embernek az életben a többé-kevésbé fontos kérdések között van egy, amelyet mindenekfelett legfontosabbnak tart. E fokozatheli különbséget kell tudni észre és sziv-vel egyaránt jól megállapítani. Miért van annyi boldogtalan ember? Mert olyan dolgokat tesz előbbre törekény és veszendő életpályáján, amely nem is olyan fontos. Az a tragikus azon-ban, hogy tévesen fontosnak tartja. Ez nyugta-lanságot szít a lélekben. És a zaklatott lélekben a szunnyadásból felébredt vágy a boldog-ság után motoszkál. Talán már boldog is az em-ber, de nem veszi észre, mert nem hisz benne. Hinni tudni, erőnek lenni. Ez a boldogság. Va-lami csodálatos teremő nyugtalanság.

Pourtalés

Guy de Pourtalés a legjobb Liszt és Chopin életrajzíró, akinek a műveit a magyar ol-grafiájával ismételtelen behozította nagy írói képességeit. (Berlioz et l'Europe romantique).

Az elmúlt Berlioz év megemlékezéseinek mintegy koronája ez az értékes könyv, amelyben nemcsak a zenei romantika nagy mesterének élete bontakozik ki előttünk, hanem a mult szá-zad első felében virágzó irodalmi romantiz-musnak a története is. E könyvvel is Pourtalés igazolását akarta adni egyik kedvenc gondolatá-nak, amely szerint „az ember szíve olyan ke-vésbé változó. Olyan az most is, mint volt Ho-meros idejében. Inkább a kifejezőmód változott. A szív ugyanaz”.

Jordáky Lajos

Habent sua fata libellé. Minden könyvnek megvan a maga sorsa. Jordáky Lajos, szociáldemokrata író „Spanyolország” ci-mű könyvét éppen azon a napon kaptam kézhez, amikor a köztársasági kormány béketárgyaláso-kat kezdett Francoval és a baloldali forradalom végsőket vergődött. A Munkás Athenaeum Ki-adásában megjelent vaskos és igen nagy után-járással, szorgalmas adatgyűjtéssel megirt könyv minden lapján Jordáky Lajos nagy kö-vetkezetességgel törekszik meggyőzni olvasóját, hogy azoknak van igaza, akik minden lelkie-meretfurdalás nélkül a „szabadság, testvériség, egyenlőség” nevében öseszeszaggatták El Greco vásznát és ablakot vágtak Murilo képein, nem

beszélve arról a sok műemlékről, amelyet az ember nemcsak a jelennek, hanem a jövőnek is emelt, igaz emberi mivoltának bizonyítására. Tudom, van mit szemére vetni a jobboldalnak is és éppen ezért kár vitába szállani az író állás-foglalásával. Nagyon természetlen lenne az esz-mecsere és ha támadnám Jordáky állításait hiá-bavaló dolgot tennék. Ugy sem tudnók meggyő-zni egymást. Egy azonban, mielőtt röviden ismer-tetnők a könyvet, meg kell mondanunk: Jordáky kertelés nélkül reakciónak nevez mindenkit, aki nem az ő nézetét vallja. Talán elfelejté, hogy sokan a baloldal táborában is nagy reakcióso-ko, csupán egy kicsit meg kell piszkálni a világné-zetüket. De ne politizáljunk. Van elég politika ebben a könyvben, minek még szaporítani a szót. Sőt az Egyháztól is megtudunk egyetmást, amit eddig talán „tévesen” tudtunk. Többek kö-zött azt, hogy „a történelem leghangosabb és legvéresebb rendje spanyol eredetű. A jesusita rendről van szó, amely Jordáky szerint „hiva-tásának a szent zsarnokság fentartását tartotta”. (sic!)

E könyv olvasása közben határozott külön-séget kell tenni a benne lefektetett elvek és az elveket támogató adatok és a feldolgozás mód-éze között. Az elveket illetőleg már említet-tük, hogy természetlen vita kikerülése céljából nem boncolgatjuk. Ami a könyv belső, „szellemi technikáját” illeti, arról dicőrértel kell megem-léztünk. Jordáky igen nagy alaposággal al-kotta meg munkáját, természetesen szem előtt tartva, mai napság meg nem nevezhető színbe hajló világnézetét és egész kis könyvtárra való esakkönyvet és folyóiratot tanulmányozott át, hogy meggyőződése szerint elfogulatlan, de vé-léményünk szerint nagyon is elfogult művet írjon.

Világnézetj harcok korát éljük. Az elvhűség tiszteltreméltó dolog. De végeredményben úgy is az Idő fogja megadni minden égetőnek vélt problémákra a feleletet és fogja kibékíteni az embert az emberrel.

Vásárhelyi Ziegler Emil

E hó 8-án, a kolozsvári ki-rályi helytar-tóság üvegtermében nyitotta meg Vásárhelyi Ziegler Emil képkiallítását. Bár e helyen festő-művészekről még nem beszéltünk, mert a bett-nek áldoztuk e rovatot, mégis meg kell emléke-zünk e kiállításról, mert úgy érezzük, hogy Ziegler Emil művészetének igen sik köze van az irodalomhoz is. Tehetségét ismerjük. Tudjuk róla, hogy jeles díszlettervező és hogy nem kez-dünk művészetéről általános és elkoztatott mű-kritikai zsargonban beszélni, azt éppen azért tesszük, mert nem szeretnők magunk is abba a hibába esni, amelyet e téren ostorozunk. Ziegler Emil képeihez amúgy sem illenek a hőzhe-lyek, mert azok az alakítások szűkebb hazánk-ban tudomásunk szerint egyedülállóak. Az iro-dalmi expresszionizmust képviselik színben és arányokban.

A stílus olyan a művész alkotásában, mint a választóvíz a nemes fémeknél. Azonnal megmu-tatja a tehetséget. Ziegler Emilnek az eredeti-ség utjain kibontakozó tehetségét éppen az a sajátos és egyéni stílus jellemzi, amellyel művé-szi, a pszichoanalízissal határos felfogásban ké-szített arcképeit megfestette. Láttuk régebbi és újabb arcképeit és hogy kevés fejlődést állapi-tottunk meg, annak nem az egyén fejlődéskép-telensége az oka, hanem tisztára az, hogy már a kezdet-kezdetén Ziegler Emil kész művészként jelentkezett. Nincs benne semmi az önmagát kereső művész tépelődéséből. Meglátá-sában problémátlan és új tárgyilagosa. A német neo-klasszikus iskola elvetelt reminiscenciát fel-fedezhetők egyik más képén, de az is a tehetség eredetiségét sugalló prizmián átészürve.

Ziegler Emil képei nem az erdélyiség nevé-ben beszélnek. Képeinek étellel telített dekora-tívsege révén Európa bármelyik városában „öt-honiként” állíthatna ki. Egyik kompozíciója a díszlettervezőt juttatja eszünkbe; a másik a neo-klasszikus festészet „Sturm und Drang” korszakának a pányvától való szabadulni vágyást. Ziegler Emil művésze tehetőségben gazdag er-délyi népművészeti életünk egy eredeti színtöl-ját jelenti. Megleő összhangban kapcsolódik benne irodalom és egyéni, művészi látásmód.

Heszke Béla.

KERESZTREJT VÉNY

14. (355.) szám.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
			11	ROVA			12			
13	14		15			16				17
18		19		20						21
22			23				24	25		
26					27		28		29	
		30								
31	32				33			34	35	
36				37			38			
39				40	41		42			43
44			45					46		47
			48				49		50	
51										

Beküldendő: Vízsz. 1., 15., 30., 45., 51. Függ. 1., 10., 16., 19., 21.

Határidő: április 23.

Vízszintes sorok:

1 Így jellemzik a jelképes látomást. 11 Tűz-szerszám régen. 12 Vesszővel megye. 13 Söt mas-ealhangzó. 15 Fájdalmas vers. 17 Ró. 18 Van ilyen szó is. 20 A kommunizmus szerzője. 21 Kor. 22 Német folyó. 24 Itt függ a kép. 26 Költé-szeti műfaj. 27 Vonatkozó névadás. 29 Nyer be-tűj keverve. 30 Hitvédő. 31 Fiu becenév. 33 La-tinul — harag. 34 Hűsösöm. 36: I. Nép. II. Női név. 38 Vissza: viszonyzó. 39 Szám, ford. 40 Ló-abán van. 43 Vízben él. 44 Időhatározó. 45 An-tillák-szigete. 47 Magyar kir. monogr. 48 Tehát, latinul. 49 Becézett férfinév. 51 Bécs egykori fel-szabadítója.

Függőleges sorok:

1. Államkormányzati rendszer a XVII. és XVIII. században. 2 Előidéző. 3 Him állat. 4 Spa-nyol város. 5 S-el latin istenek. 6 Fűnév. 7 Utó-kártya. 8 Vim betűi kev. 9 Kicsinyítő képző. 10

Író. 14 A „Stabat mater” szerzője. 16 Egyiptomi remete. 17 Iróeszköz. 19 Utcaburkoló anyag. 21 Öszövétségi főpap. 23 Bécsi futballcsapat. 25 Hasmajtó. 27 Basa. 28 Járom. 32 Dallam. 35 Afri-kai kikötő. 37 „satanas”. 38 Boráról híres. 41 Proféta. 42 Párki. 45 Becézett leánynev. 46 Név-utó. 48 Háziallat. 50 Idegen praepositio.

12-ik számú keresztrejtvényünk helyes meg-fejtése:

Vízszintes 1. Horvai János. 41 Ybl Miklós. Függ.: 13. Tiziano. 16. Malária.

Helyesen megfejtették: Szabó Józsefné, Zo-kariás Miklósné, Sztarek Mária, Glósz Edit, Klank Jenő, Henter János, Gárdos Oly, Derzsy Zoltán, Viola Baba, Bojhos Mihály, Lázár Béla, ifj. Sultész József, Bernád Istváné.

A jutalomkönyvet Bernád Istváné nyerte, elküldöttük.

EMBEREK ÉS TÁJAK

Báró Bánffy György

(Halálának ötvenedik évfordulójára.)

A magyar nóta, a magyar dal olyan idős, mint maga a nemzet. Sőt még idősebb. Mert a nép akkor is dalolt, mikor még nem vált nemzetté. A nyelv és nóta egyazon faji megnyilatkozás. Nincs és nem volt nép a világon, amely ne énekelt volna és ne dalolna. A magyarok régi-régi énekét nem ismerjük, de bizonyos, hogy mindig zengő volt s jukuk, hiszen a magyar „dalos nemzet.” Képzeltet, hogy mennyi ezer énekszerző munkássága ömlött bele a magyar nóta folytonosan dúzzadó folyamatában ezer év alatt. Legtöbb nótáfa névtelen, de az utolsó másfél évszázadban sokan szereztek maguknak nevet dalaikkal. Ezek sorában tartozik báró Bánffy György, Erdély egyik nagy szülőtte.

Félszázada halt meg, de dalaiban ma is él és élni fog utódaink századaiban. Mert nyíltan ki merjük mondani, a zenében nem csupán a szimfóniák, szonáták, operák, egyszóval a műzene zenei lehetnek halhatatlanok —, amint még most is sokan tartják —, hanem a legkisebb zenei formának, a nótának, dalnak képviselői is. Zeneesztétikai értékelés szempontjából nem szabad különbséget tenni a nóta-szerző és a szimfónikus alkotása közt, ha mind a kettő: költő. Az arasznyi dal és a hatalmas szimfónia egyenlő értékű lehet. Szerzőjének tehetségessége dönti el. Ne riadjunk meg annak a megállapításnak szokatlanságától, hogy annak, aki a Nem akar az ökörsorda legelni, Kék nefejejts, Volt nekem egy szép szeretőm s társai szépséges dallamát írta, annak a magyar nemzet nagy zenei sorában van a helye. Bánffy György bizonyára nem tudott volna megírni egy szimfóniát. De a zeneköltő kis zenei formában is lehet nagy. Schubert dalaiban nagyobb, mint bármely más alkotásában.

Népdal és úri muzsika...

Báró Bánffy György magyar zenei történeti helyének megjelölése fél évszázad távlatából megkísérelhető.

Bánffy a múlt század nyolevanes éveinek volt kedvelt dalszerzője s népszerű zenei és irodalmi személyisége. Működése tehát beleesett abba az ízzó nemzeti fellendülési áramlatba, mely a kiegyezés után indult meg. Blaháné pacsirtaéneke csatog az országban, virágjában a népszimnű, a cigányzenekarok pompáznak s az ország fővárosa lelkiileg is magyará vált. Kolozsvár kulturális központ. Nagyvárád, valamint Arad is s a kisebbek közül Zilah és Szilágysomlyó, ahol Bánffy György életének felét töltötte. De ő nem „helyi nagyság”. Neve hirtelen országossá vált, mikor Kolozsvárott 1881. március 13-án Gólyakirály című operettjét, melynek szövegét báró Kemény írta, — előadták. Aztán következett két év múlva a Népszínházban A fekete hajó című operett Rákosi Jenő szövegére. Majd 1886-ban a Kristóf-tér 78-ik számú művelődési házban a Nemzeti Színházban. Megjelent a Gulyás népszimnű dalfüzete, ugyanígy A nagyralátó című népszimnű füzet. (Szövegét Szizgeti József írta.) Mindezekben felül kiadják több dalát és néhány kisebb zongoraszerzeményét.

Bánffy nem nevezhető a mai értelemben tanult zenésznek, de a zene technikájából sokkal többet sajátított el, mint az öt előző dalszerzők nagy része. Kitűnően zongorázott, elég jól összehangosított (bár ezt a munkát — talán kényelmességből — többször másra bízta) s egyik feljegyzése szerint kilenc-tíz éves korában már könyvedséggel oldotta meg zongorán a legnehezebb ellenpontozati feladatokat. A hangszereléshez valószínűleg nem értett; de ki tudott ennyit a zene technikai részéből dalszerző kortársai közül? Az öt éves gyermek naphosszat ült a zongora mellett s legszívesebben az 1848—1849-ediki mozgalmas hősi idők fennmaradt hazafias dalait játszogatta. Első mélyebb benyomást a székely népdalok gyakoroltak rá.

Emmerth Antal volt tanára, aki korának képzett, kiváló zenésze. Erdemes róla tudni, hogy Tolnán született. 1835-ben s Debrecenben halt meg 1903-ban. Pesten Thern Károly s Bécsben Thalberg tanítványa volt. Jelentős külföldi sikereket is szerzett, huzamosabb ideig tartózkodott Amerikában, honnan visszatérve, az újonnan alakult Debreceni Zenede tanára lett. Operát, szim-

fóniákat, kamara és karműveket írt. Külön érdeme, hogy Bánffy György zenei tehetségét elkallódnak nem engedte.

Hallomásból tudom, hogy Bánffy a zongoráját annyira szerette, mint a hazáját. Egész életének minden szabadidejét hangszerének szentelte. Ha közéleti működésének kötelezettségeitől szabadult, ha országgyűlési képviselői teendőit elvégezte, ha versenytállótulajdonosi sportszennvedélyét ki-elégítette, ha gazdaságának vezetésében a napi munkát befejezte —, hű barátjával, zongorájával foglalatokodott. Szilágysomlyón, Zilahon, Kolozsvárott még most is beszélnek a „gyönyörűen zongorázó báró”-ról, aki sohasem tagadta meg zongoraművészi közreműködését jótékony célra.

A magyar népzenei mozgalom a múlt század harmadik évtizedében erősödött meg. Kiváló tehetségű dalszerzőink Egressy Béni, Zimay László, Szerdahelyi József, Simonffy Kálmán, Nyizsnyay Gusztáv, Palotásy-Pecsenyánszky János, Bognár Ignác, Szénfy Gusztáv, Trauvnik János, Szentirmay Elemér s társai elvegyülnek a népköltészet széles folyamatában s annak szelleméből merítve, csodás szépségű népies és műdal-irodalommal gazdagítják zenénket. Ezeknek a dal-költőknek nagy része nem volt képzett zenész, de mindannyiuk nagytehetségű dallam-kitaláló és kiváló érzékű muzsikusk. Szerzeményeikből sok át-szivárgott a népi dalkincsbe. Megjegyzendő, hogy ebben az időben sem a szerzők, sem a zenetudósok nem tették különbséget a népi és népies költészet között, amit csak az újabb zenetudomány határol el. Legújabbban a „városi” vagy „úri muzsika” megkülönböztetés is használatos, amivel a nem kimondottan népi eredetű dallamokat akarják jelölni, vagyis azokat a dalokat, melyeknek szerzőit ismerjük.

Bánffy György a vége felé közeledő század gazdag nóta és daltermésében új színt, új formát nem hozott. Nem figyelte sem előzőit, sem kortársait. Szabadon dalolt, úgy, ahogy a szíve hajtotta s az érzéke irányította. Idejéből azért emelkedett ki, mert műveinek dallam-szépsége és hangulati ereje túlszárnyalta társaiét. És valami előkelő közvetlenség száll ki ütemeiből. „A költő az ember, az ember a költő” — szokták mondani. Ez igazán „úri muzsika”. Formában, lélekben egyaránt. És mégsem a keveseké, a kiválasztottaké,

hanem a százezreké, akik nemzedékről-nemzedékre adják a kies fekvésű Szilágysomlyó lábánál futó Kraszna-vize partjának virágszőnyegét, a „Kék nefejejts” dallamát...

Bánffy zenei történeti előzői közül Simonffy Kálmánnal és Szénfy Gusztávval tart némi rokonságot. A magyar dal és nóta ügyéért áldozatos munkásságot végző két magyar úr működési vonalába harmadikként lép Bánffy s bizonyára az ő példaadásának is következménye, hogy a magyar dalnak és nótának van Beleznay Antalja, Dóczy Józsefe, Fráter Loránca, Tornay Alajosja, Székács Aladárja, Huszka Jenője és Baláss Árpádja.

Báró Bánffy György magyar zenei történeti helyét ez a hatás is megbecsültte teszi.

A hódító férfi és a hódító zenész.

A Bánffyról szóló irodalom feltűnően szegényes és mint a legtöbb magyar zenei történeti feljegyzés — bizonytalan. Helyénvaló tehát néhány megbízható életrajzi adat.

Szilágysomlyó közvetlen szomszédságában fekvő Szilágysomlyó született, 1853-ban. Atyja: báró Bánffy Albert es. és kir. kamarás, Kraszna-vármegye (székhelye Szilágysomlyó) főispánja, anyja gróf Esterházy Ágnes. A család Erdély egyik leggazdagabb mágnás-familiája volt. Báró Bánffy Györgyből már gyermekkorában ki-ütközött a zene és a sport iránti szeretet. Iskolai elvégzése után gazdaságának ügyeivel foglalkozott. Jeles gazda. Kitűnő lovas. Hódító zenész. Művelt, igen rokonszenves egyéniség.

Telve érdeklődéssel a közügyek iránt. Szilágysomlyó törvényhatósági bizottságának tagja, majd Szilágysomlyó országgyűlési képviselője (1881-től haláláig). A képviselőházban a mérsékelt ellenzékhez tartozott. A regále-törvényjavaslat tárgyalásakor mondott beszéde alapos gazdaságtörténeti tudásról tanuskodik. Hangadó szerepet vitt az ország társadalmi életében. 1887-ben megházasodott. Bethlen Margit grófnőt, Teleki Géza gróf özvegyét vette feleségül. Budapesti, kolozsvári, szilágysomlyó palotájuk az ország szellemi előkelőségeinek gyűlöhelye volt.

Fiatalon ragadta el a halál. Bécsben, 1889. március 31-én halt meg. Temetése rendkívüli részvét mellett Kolozsvárott ment végbe. Hamvait a szilágysomlyósi ősi családi sírbolt örzi.

Nem hivalkodásból, előhozakodom egy gyermekkorai emlékemmel.

En még hallottam az ő zongorajátékát. Felejthetetlen hatás. Részletezni, elemezni nem tudom, mert a kisgyermek nem tudhat hasonlítani, mérlegelni. Homályos a kép, de nem homályosul. Azóta a zilahi, vagy szilágysomlyói hangverseny óta azt a benyomást hordozom magamban, hogy a magyar nótát zongorán legszebben báró Bánffy György tudta előadni.

Papp Viktor.

Horvátország és a horvát nép

Zágráb, április hó.

Czvetkovics jugoszláv miniszterelnöknek a horvát nép vezérével, Mačekkel folytatott tárgyalásai, amelyek a jelentések szerint jelentékeny lépésekkel vitték előre a jugoszláviai belső megbékélés művét, ismét ráirányították Közép-Európa figyelmét a horvát problémára és a horvát népre.

A horvát szláv eredetű néptörzs, amely mintegy három millió lelket számlál. Nyelvük és szokásaik többé-kevésbé hasonlítanak a szerbekhez, élesen elválasztja azonban őket azoktól római katolikus vallásuk és latinbetűs írásuk. Fajlag túlnyomórészt a dinári fajtához tartoznak, magas-növésű, barnásbőrű és feketehajú fajta.

A horvátok a népvándorlás következtében a Krisztus utáni VII. század közepe táján vonultak mostani területükre. 1000 körül a velenceiek átmenetileg visszanyomták őket Dalmácia partvidékéről. 1076-ban a pápa elismerte a horvát királyságot, 1091-ben azonban Horvátországot a magyarok foglalták el és Könyves Kálmán Szent István birodalmába kebelezte be. A horvát közigazgatás és állami élet azonban ezután is meglehetősen önálló maradt.

A XV. század közepétől kezdve gyakori török támadások és háborúskodások színhelye volt a horvát föld, míg az 1699-es karlovi béke következtében Dél-Horvátország a törökök kezére került. A XVIII. század elején csatolták Horvátországhoz a Dráva és Száva közötti területet, 1809-től 1814-ig ez a vidék Napoleon III. provinciáihoz tartozott, majd ismét a magyar Szentkorona birodalmához csatolták. 1918-ban alapították meg a szlovének,

horvátok és szerbek nemzeti tanácsát és a zágrábi országgyűlés a szerbekkel való államjogi kapcsolatot mondotta ki. Az ezután bekövetkezett szerb centralista törekvések azonban súlyos esalódást keltek a horvát népben és kiváltották a horvát függetlenségi mozgalmat.

Horvátország fővárosa Zágráb, Jugoszlávia második legnagyobb városa, amely az egész ország szellemi és gazdasági központja. 1090-ben alapították, 1242-ben a tatárok szétválták, IV. Béla király azonban királyi szabadvárossá nyilvánította. A török háborúk idején sok harc folyt a város körül. Ma 155.000 lakosa van. Zágráb a zágrábi egyházmegyének székhelye. Az egyházmegyét 1093-ban alapították, 1852-ben pedig érsekség rangjára emelték. A zágrábi érsekséghez 1.600.000 római katolikus és 3090 görög katolikus hívő tartozik.

A horvát nép ma is teljes egészében katolikus, rendkívül ősi és kiterjedt katolikus kultúrával. Zágrábban működik a Szent Jeromos-alap, amely rendkívül nagy szolgálatot tett a katolikus irodalom elterjesztésén és a katolikus kultúrunka terén. Ezt a kultúrközpontot 1868-ban Zágráb első érseke, Haulik bíboros hívta életre. Ennek épületében van Horvátország egyik legjelentékenyebb katolikus napilapjának, a *Hrvatska Strazana*-nak a szerkesztősége. Itt jelenik meg továbbá a *Hrvatska Devnik* és *Mladah Hrvatska*. A zágrábi érseki palotában van továbbá a horvát katolikus akció modernül berendezett központi irodája.

A horvát katolikusok nagy ünnepe lesz az idén nyáron Ljubljanában megrendezésre kerülő Király világkongresszus.

Asszonyok dolga

Asszonyok kalendáriuma: április

Azok az ugynevezett rossz nyelvek azzal a kaján ráfogással szeretik bosszantani az asszonyokat, hogy — szeszélyesek. Pedig hát, — ugyebár kedves hölgyeim, — akik ezt mondják, tulajdonképpen nem is tudják, hogy igazában mi is az a szeszélyes természet... Itt, az asszonyok kalendáriumában ennél fogva nem mulaszthatjuk el annak hangsúlyozását, hogy az esztendő tizenkét hónapja közt április, a tavasz első hónapja az, melynek hangulata azaz hogy: időjárása évszázadok tapasztalásai szerint is — mintaképe a szeszélyességnek. A naptár szerinti Szent György-havában az ég csakugyan sokszor sir az egyik szemével, míg ugyanekkor a másikkal a szemünkbe nevet, vagyis kurta időközökben hol kiderül, hol beborul. Mindazonáltal szeretjük az áprilist, mikor a tavasz már komolyabban is legyüri a telet s az asszonyoknak is bőségszerűbb alkalmuk van a szívet-lelket felfrissítő — kertészkedésre.

Ennek a hónapnak legelső napján a régi Róma asszonyai bensőséges ünnepléssel emlékeztek meg Venus istennőről: a Tiberis partján büszkélkedő szép templomnál, melyet a Kr. e. VII. században Ostia város alapítója: Ancus Marcius római király építtetett, — mirtusz-koszorúval felékesítve áldoztak és — mosakodtak.

Április 15-ike Anasztázia nevének emlékeztetőre van szentelve az asszonyok kalendáriumában. I. Jaroszlav orosz fejedelem leánya, Anasztázia 1037-ben felesége lett I. Endre magyar királynak s ebből a házasságból született 1052-ben a visontagságos életű későbbi magyar király: Salamon. Arról is ismeretes ez a sokat szenvedett asszony, hogy mihelyt magyar földre került, azonnal felismerte Tihanyt és a Balatonnak természeti szépségeit s a tihanyi félszigeten szeretett elidőzgetni a legszivesebben. A mondabeli „Isten kardja”-val is együtt emlegeti nevét a néphagyomány, azt jegyezzük fel róla, hogy amikor a fiának, Salamonnak Ottó bajor herceg hasznos szolgálatokat tett, hálából azt az Attila által nevezetessé tett kardot Ottó hercegnek ajándékozta.

Tizenkilencedikén Emma-napja volt. Annak az Emma (Imma) nevezetű előkelő asszonynak kilétét, akiről e napon emlékezünk, meglehetősen sűrű legendás homály fedi. A monda azt tartja,

hogy ez a nő Nagy Károlynak, a történelemben oly nevezetes Frank királynak és római császárnak a leánya. Ugyancsak a hagyomány szerint — bár ezt a történetírás nem erősítette meg hitelesen — férjhez ment Einhardhoz, Nagy Károly ügyes tollú, tevékeny történetírójához és életrajzírójához, akinek Nagy Károly életéről írt munkája 1901-ben magyar fordításban is megjelent. Ez az Einhard volt az, aki 815-ben szép kolostort építtetett Mühlhausen mellett s egy időre ebbe a kolostorba vonult vissza a feleségével, Emmával együtt.

De visszafelé menve a történelem országútján: ugyanezen a napon (ápr. 19.) a régi római nők a termés sikerét védelmező Ceres istenasszonyról sem feledkeztek meg. Főleg a szegényebb néposztálybeliek számára pompás és változatos cirkuszi játékokat rendeztek e napon.

Április 21-én Pales istenasszonyról, a nyájak és legelők védőjéről való megemlékezés volt soron. A római Palatium nevű hegy az ő nevét örökíti meg s a tiszteletére rendezett Palilia-ünnepek egyúttal Róma alapításának évfordulóját is jelentették. Paleshez imádkoztak ezen a napon a régi rómaiak pásztoraik, nagy tisztességadással kérve az istenasszonyt, hogy a gondjaikra bízott állatoknak adjon dús, tápláló legelőt, barmaiknak adjon szaporat tenyészetet. Érdekes jellegzetessége volt a Palilia ünnepének, hogy ezen a napon a gazdák és pásztorok úgy a juhokat, mint azoknak óljait gondosan rendbehozták, megtisztogatták, nyilvánvalóan szintén a védőasszonynak a tiszteletére.

Ugyancsak a régi rómaiak idejében minden esztendő április 28-án hat napig tartó állami ünnepek kezdődtek, amikor is Róma közrendészeti tisztviselői, az aldilisek, az ünnepek színhelyére egybegyűlekedett nép közé borsót, babot s más közszükségleti terményeket szórta. Flóra istennő volt a nagy ünnepek tiszteletadásának központja, az ő ünneplésére rendezték a cirkuszban a köznép részére a kecskék és nyulak közt végbemenő mulatságos viadalokat s a népet ajándékokkal és ingyen ebéddel örvendeztettek meg. Így aztán legalább ilyenkor szószerint is érvényesült a „panem et circenses” sokszor hangoztatott jelszava...

Zsoldos Benő.

A bécsi próbakisasszonyok élete

Bécsből kapjuk a hírt, hogy az ottani divatszalonok alkalmazottai szociális szempontból ma egészen más összetevődésűek, mint azelőtt. Régebben kizárólag a kispolgári családok lányaival találkoztunk ebben a foglalkozáskörben. Ezek a lányok természetes hájjal látták el hivatalukat, nevelésük azonban eokszor hiányos volt és foglalkozásuk közepette kellett megtanulniuk a foglalkozásuk megkívánta modort és viselkedést. Az előkelő divatszalonokban az utóbbi években már nem sokat kell törődni a próbakisasszonyok modorbéli kiképzésével, mert rengeteg a jó hivatalnokkörökből, sőt az arisztokráta és nagypolgári körökből származó jelentkező is. A legtöbb család Bécsben ma erősen rászorul hogy az állásnélküli apa, vagy férj mellett a lányok is keressenek. A divatszalonok vezetői pedig örömmel alkalmazzák a jobb körök gyermekeit szalonjaikban, mert ezeknek modora, megjelenése számukra üzleti sikert jelent. Ezelőtt a régebbi kollégák tanították ki az újonnan jötteket a szép ruhaviselés titkaira. A bécsi ruhaipari cég azonban most háromhónapos kurzust rendez a mannequinek kiképzésére.

Hetenkint háromszor kétórás tanfolyamokon gimnasztikát, mozgulatművészetet, kosztümtörténetet tanulnak a jelentkezők. A tanfolyam végzett növendékeit aztán helyüresedés esetén előszörban hívják be munkára és a hivatalos divatrevükön is résztvesznek. Ebben a foglalkozásban jóformán nem ismernek korhatárt. A kereskedelmi iskolát most elvégzett 17 éves lányok, akik mint gépirónok, könyvelők, vagy levelezőnők nem tudták elhelyezkedni, épp úgy megtalálhatók itt, mint azok a negyven éves asszonyok, akik különösen az idősebb hölgyek számára készült ruhák bemutatásában jeleskednek. Van olyan mannequin is, aki már tizenöt éve teljesít szolgálatot egyik nagy bécsi divatáruházban. A mannequinnak ugyan nem kell a ruhákat eladni, a nyelvtudás ugyanis elengedhetetlen ezen a pályán is, mert az idegenek sokszor kérdéseket intéznek a próbakisasszonyokhoz.

„A világ sokkal szebb volna, — ha a nők nem festenék úgy magukat”

Sydneyből jelentik: Osborne dr. tanár, a melbournei egyetem dékánja, a melbournei festőnők szövetségének kiállításán tartott megnyitói beszédében kijelentette, hogy a világ sokkal szebb volna, ha a nők az általuk használt sok festéket nem a saját arcukra, hanem festővászonra kennék.

— A festék vigyorgó hullálarccá torzítja a legszebb női arcot is, a festett, ujjkőrmök undorító betegsége emlékeztetnek és a magas-sarkú cipőben tiptegő nők olyanok, mint a kősziklákon imbolygó fókák, — mondotta a dékán.

Ujból divatbajőtt a krinolin

Londonból jelentik: Az angol társadalmi és divatvilág forradalmi jellegű eseménye a krinolin feltámadása, amelyet Erzsébet királyné keltett újból életre, amidőn a Buckingham-palota fogadóestélyén krinolinban jelent meg. A királyné divatkreációja ugynevezett „fél krinolin”, amely Viktória-korabeli merev abroncsszoknyától eltérően számol a műszaki haladás vívmányaival, amennyiben rugalmas, hajlékony dróttalvázra nem akadályozza a gépkocsiba való be- és kiszállást és nem nehezíti meg a leülést, mégis oly körvonalakat kölcsönöz, amelyek hatásosan juttatják érvényre a fűzőt derekát. A londoni tánc- és illemtanárok egyik legfontosabb tananyagja most a krinolin keszes viselésének művészete.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 28-tól, május 8-ig.

1500 kiállító, 9 külföldi állm részvételével. — Saját rádióleadó állomás. — Divatszínház. — Számos ipari es közüzemi külön csoport.

III

50% utazási kedvezmény

Érvényes Magyarországon Budapestre április 18-tól, május 8-ig, vissza április 28-tól május 18-ig. A 37 külföldi államban érvényes vasúli és egyéb menetdíjkedvezmények részleteit a vásárigazolvány ismerteti. — Érvényes utlevél és vásárigazolvány felmutatása ellenében

III

vizummentes határátlépés április 18-tól május 8-ig.

A vásárigazolvány május 18-ig jogosít bárkit magyarországi tartózkodásra. **Vásárigazolvány egyenként 120 leiért** kapható »Románia« utazási iroda és a **Wagons Lits-Cook** iroda összes fiókjainál.

A csalánkiütések okai

Az angol orvosok egyesületének szakfolyóiratában érdekes klinikai megfigyelésekről olvashatunk beszámolót. Ezek szerint megállapították, hogy a csalánkiütés legmakacsabb és legkínzóbb eseteit gyakran családi civódások okozzák. Megfigyelték, hogy a bűke helyreállítására a családi életben a baj megszűnéséhez vezettek.

RADIO

VASÁRNAP, APRILIS 16.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. Majd: Egyházi hírek és felolvasás. 12 A Motzoi-zenekar hangversenyének közvetítése. Majd: a hangverseny szünetében körülbelül 13 Híreknek adása. 13.35 Gramofonlemez közvetítése. 14 Hírek. 14.30 Táncczene közvetítése. 15.20 Mezőgazdáknak szakelőadás. 18 Táncclemez adása. 19 Időszaki anyag. 19.15 A Sibiceanu táncczene hangversenyének közvetítése. 20 Felolvasás. 20.15 A Dumitrescu zenekar hangversenyének közvetítése. 21 Bizet: A gyöngyhalászok, operarészletek. A szünetben: Hírek. 22.40 Harmonika hangverseny. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez adása. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken Utána: Közlemények.

Budapest I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Unitárius istentisztelet. Prédikál Barabás István 11 Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból. A szentbeszédet dr. Tóth Tihamér mondja. 12 „A magyar-lengyel frontharcosok fűnnepélyes találkozása” 13 Lemezek. 14.15 Vileghiradó. 15 Lemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 A Budai Szent Cecília Kórus. 17.30 Közművelődési előadás. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.40 A Ferencváros—Kispest mérkőzés közvetítése. 19.35 Cigányzene. 20.30 „Hattyúdala”. Elbeszélés. 20.55 Sporteredmények. 21.05 Táncclemez. 21.30 Előadást. 22.10 Liszt-művek. 22.40 Hírek. 23 A rádió szalonzenekara. 20.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.30 Táncclemez. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, APRILIS 17.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Dalok. Zongoraverseny. 19 Időszaki anyag. 19.15 Brácsaverseny közvetítése. 20 Felolvasás. 20.15 Balett gramofonlemez közvetítése. 21 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Helta Aida ének közreműködésével. Majd a hangverseny végén körülbelül 22 Hírek. 22.15 Gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Táncclemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

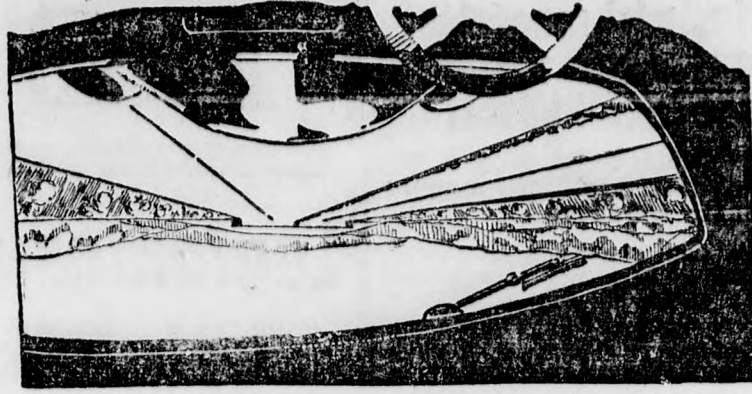
Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Zongoraszámk. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az 1. honvédegyalozred zneekara. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfőlöra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Lemezek. 18.30 „A híres Mezőkövesd”. Előadás. 19 Hegedűszámok. 19.40 „A rossz előadó”. Előadás. 20.20 Cigányzene. 20.45 „Szép magyarság”. 20.50 Séta a Stúdióban. 21.30 Operaházi Zenekar. 22.40 Hírek. 23 Szalonötös. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

KEDD, APRILIS 18.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Műszaki üzenetek. Majd: Gramofonlemez. 19 Időszaki anyagok. 19.15 Fuvós együttes. 19.50 Felolvasás. 20.05 Füttyművész. 21.10 Szimfonikus zene. 22 Hírek. 22.45 Táncclemez. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.10 Aaszonyoknak. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 „A nők élete Balj szigetén”. Felolvasás. 18.40 A rádió szalonzenekara. 19 „Szép magyarság”. 19.45 „Kéeszülődés a Cserkészlányok Első Világtáborára, a Pax Tingre”. Előadás. 20 Cigányzene. 20.55 Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye. 21.10 „A kassai dóm legendája”. Hangképsorozat. 22.40 Hírek. 23 Lengyel-magyar művészcserc. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Budapesti Hangverseny Zenekar. 1.05 Hírek.

* Meghülésnél és náthaláznál reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyakran igen jót tesz, mert a gyomorbélcsatornát alaposan kitisztítja és méregteleníti, azonkívül pedig fokozott anyagcserét és kielégítő emésztést biztosít. Kérdezze meg orvosát.

Saját kocsijával
jőjön

NÉMETORSZÁGBA

A birodalmi autótutak a világ legszebb és legmodernebb autótutjai. Több mint 3000 km üzemben. A Grossglockner-ut, Pack-ut és számos más alpesi ut feltárják az autós számára a természet szépségeit.

Dijmentes utösszeállítást, felvilágosítást és prospektust nyújt az
OFICIUL TURISTIC GERMAN
BUCUREȘTI, CALEA VICTORIEI 114

SZERDA, APRILIS 19.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 A Marcu-zenekar hangversenyének közvetítése. 19 Időszaki anyag. 19.15 Schumann: Farsang (orgona). 19.40 Roma énekesnő hangversenyének közvetítése. 20 Felolvasás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21.30 Theodorescu hegedűművész hangversenyének közvetítése: Tavaszi szonáta. 22 Hírek. 22.15 Dalmellek. 23 Hírek. 23.15 Vendéglői zene. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Hegedűszámok. 13.45 Hírek. 14 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 14.20 Pontos időjelzés. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfőlöra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek ruszin és szlovák nyelven. 18.10 A rádió szalonzenekara. 18.40 „Szép magyarság”. 19.10 „A paseaui világ-hír orgona”. 19.30 Cigányzene. 20 Előadás. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: Rómeó és Julia. 21.15 Külvégi negyedóra. 22.35 Hírek. 23.20 Időjárásjelentés. Majd: Hanglemezek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Gramofonlemez. 24.30 Jazz-hármas. 1.05 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 20.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Gyermekóra. 19 Időszaki anyag. 19.17 Gramofonlemez. 20 Felolvasás. 20.15 A Motzoi-zenekar hangversenyének közvetítése. 21 Felolvasás. 21 A filharmonikusok Wagner-hangversenyének ismertetése. Majd: 21.15 A filharmonikusok Wagner hangversenyének közvetítése. 23 Hírek. 23.15 Gramofonlemez. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Lemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Háztartási előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Gitárszámok. 18.30 „A felvidéki gyalogezredek a napoleoni háborúkban”. Előadás. 19 A rádió szalonzenekara. 19.30 Anna kir. hercegnőszony a cserkészlányokhoz. 20.10 Gazdáknak. 20.25 Ének-számok. 20.55 Palusiak beszélgetnek a Nemzetközi vásárról. 21.10 „A lélek muzsikája”. Hangjáték. 21.50 Táncclemez. 22.40 Hírek. 23 Cigányzene. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Budapesti Hangverseny Zenekar. 1.05 Hírek.

PÉNTEK, APRILIS 21.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Katonazene. 19 Felolvasás. 19.15 Munteanu Péter énekel. 19.35 Jarosevici csellóművész hangversenyének közvetítése. 20.05 Csemballó gramofonlemez. 20.20 Felolvasás. 20.35 Operai közvetítés. A szünetekben: Hírek. Majd: Híreknek közvetítése külföldre német és francia nyelveken Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 Balalajka. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzenekara. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfőlöra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Finn énekkar. 19 „Helsinki, a legészakibb európai főváros”. Előadás. 19.35 Cigányzene. 20 „Szép magyarság”. 20.40 Sportközlemények. 21 Az Operaház előadásának közvetítése: Az álarcosbál. 22 Rádió a rádióról. 23 Hírek. 24.15 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.35 Jazz. 1.05 Hírek.

SZOMBAT, APRILIS 22.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 17 Előadás a cserkészeknek. 18.15 A munka és öröm szervezet órája. 19.15 Berlinről előadás gramofonlemezekkel. 19.45 Felolvasás. 20 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21 Üzenet. 21.15 Táncczene. 22 Hírek. 22.15 Schrammel-négyes. 22.40 Amerikai gramofonlemez. 23 Hírek. 23.15 Zene a katonai kaszinó vendéglőjéből. Majd: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelven.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangzó. 13.10 A rádió szalonzenekara. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.30 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 „Egytized másodperc”. Elbeszélés. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.10 Eneklő ifjúság. 18.40 Országos Postászenekar. 19.20 A rádió postája. 19.50 Cigányzene. 20.35 „Szép magyarság”. 21 „A régi ház”. Hangjáték. 22.40 Hírek. 23 Dalok. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Táncclemez. 1.05 Hírek.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: BRAZILIAI KALAND.
CORSÓ: A DZSUNGEL FEJEDELME.
DORIAN: A HAZÁERT.

Béke és testvéri megértés a temesvári egyházközség német és magyar tagjai között

Koszó János dr-t választotta meg a Temesvár—erzsébetvárosi hitközség magyar tagozata elnökévé

Temesvár. Saját tud. A helybeli erzsébetvárosi római katolikus egyházközség tavalyi közgyűlésén Matolay Zoltán dr volt másodelnök lemondott tisztségéről. Azóta ennek a hitközségnek volt magyar tagozati elnöki széke betöltetlenül maradt, míg a hitközségi választmány a választást most megejtette. Ezt a választást nagy érdeklődés előzte meg, úgy hogy a választmány minden magyar és német tagja megjelent a gyűlésen.

P. Kerl Norbert plébános, egyházi elnök, volt szalvatoriánusrendi provinciális bejelentette, hogy a magyar tagozat elnöki tisztsége már egy év óta üresedésben van és szükségesnek tartja, hogy azt most betöltsék. A választmány erre egyhangú felkiáltással Koszó János dr-t ajánlotta és választotta meg a magyar tagozat világi elnökévé.

Koszó János dr beszédében kijelentette, hogy az egyhangú kívánság és bizalom megnyilvánulása örömmel tölti el és megválasztását annak a munkájának elismerésül tekinti, amelyet a hitközség alapítása óta tíz éven át mint titkár, majd a hitközségi adók kivetése és a fellebbezések elbírálása körül lelkiismeretesen teljesíteni igyekezett.

— Ezen munkám során — mondotta Koszó dr — mindig a testvéri megértés és az egyházközségi béke lebegett szemem előtt. Most is úgy tekintem a tagozati elnöki tisztséget, hogy

az híd és összekötő kapocs legyen a magyar és a német tagozat között, amelyek most, a népi és faji megkülönböztetés idején még szilárdabbnak kell lennie.

Ismerve a mi mindenkor minta-egyházközségünket, bizalmat bizalommal fogadok és az elnöki tisztséget is abban a meggyőződésben fogadom el, hogy a jövőben is testvéri egyetértésben és békében fogunk tovább dolgozni. Erre zálogul a magyar tagozat készszorítását nyújtom a német tagozat felé: kérem, fogadják el a béke jegyében értsük meg egymást a jövőben is.

P. Kerl Norbert örömmel üdvözölte az új elnököt, mint régi, hű és öntudatos munkatársát.

Andresz Ferenc dr német tagozati elnök, a németek nevében üdvözölte az új elnököt, aki, ben, mondotta, a magyar tagozat a legmegfelelőbbet választotta élére. Hangoztatta, hogy az erzsébetvárosi hitközség tényleg minta-egyházközség, ahol nincs és nem is lesz szakadás, mert a németek és magyarok meg tudják érteni egymást.

Koszó János dr, aki az egyházközség és a város katolikus életében eddig is igen értékes tevékenységet fejtett ki, az elnöki széket elfogalva, letette a hivatali esküt.

Apróhirdetések

Lakás

szavanként 3 lej

Kiadó

2 szoba mellékhelyiségekkel álló lakás. Érdeklődni: Nagyvár, Sar. Take Jonescu 23.

Allást nyec

szavanként 2 lej

Önállóan

dolgozó masamódnót azonnalra alkalmaz az Elit-kalapszal, Nagyvár, Banca Nationala mellett.

Adás-vétel

szavanként 3 lej

Eladó

komplet hálószoba és egyéb butorok, szabóasztal, vasalók, vindotni. Nagyvár, Str. Alexandri 44. Simay.

Spárgatövek,

elsőrangú minőségben kaphatók Horváth Arpad szőlőjében. Nagyvár, Cal. Ruinelor 1. (Petőfi-u. végén.)

Eladó

2 1/2 x 11 1/2 méteres szarvasajtó. Nagyvár, D. Cantemir 32.

Gyerekkocsi

modern, mély, jó állapotban, jutányosan eladó. Nagyvár, Str. Pasteur 47-b.

Különféle

szavanként 3 lej

Papiszabóság

Kovács, Cluj. Str. Regina Maria 20. — Jutányos árak.

Fizető

vendégnek mennék jobb családhoz, hegyes, erdős vidékre, — hol szabadfürdő van. Ajánlatokat „Tisztviselőnek” jellegre a kiadóba.

LEGUJABB

Legfontosabb angol diplomáciai célállá vált, hogy a Szovjetet bevonják a kölcsönös védelmi szövetségbe

Lázás tanácskozások Londonban és Moszkvában

Londonból jelentik: Angol politikai körökben általában az a vélemény, hogy a most folyó lázás diplomáciai tanácskozások Anglia és a Szovjet kölcsönös viszonyának tisztázása köré összpontosulnak. Pénteken Halifax külügyminiszter kihallgatáson fogadta Maisky szovjet nagykövetet és szombaton a moszkvai angol nagykövet jelent meg kihallgatáson Litvinovnál. Az angol kormányhoz közelálló „Daily Telegraph” a tanácskozásokból arra következtet, hogy Anglia, Franciaország és a Szovjet léghaderőjének együttműködését akarják megteremteni. A terv szerint az Anglia és Franciaország által garantált államok megtámadása esetén az angol, francia és szovjet légi haderő együttesen támogatná a megtámadott államot. A lap korainak tartja azt a híresztelést, amely szerint a skandináv államokra is ki akarják terjeszteni az angol garanciát.

Az angol lap a továbbiakban rámutat arra, hogy Anglia érdekei Egyiptomban és Spanyolországban védelemben vannak. A legutóbbi katonai tárgyalásokon Londonban bizonyos tervezet dolgoztak ki arra az esetre is, ha valóban veszélyeztetve lennének az egyiptomi és a

spanyolországi angol érdekek. Megállapítja a lap, hogy különböző spanyol kikötőkben olasz önkéntes csapatok szálltak partra. Bordeauxban úgy tudják, hogy Cadixba 15—20 ezer főnyi olasz önkéntes érkezik. Burgos és Saragona között Lorránban spanyol csapatösszevonások történtek. Ez a helyiség a francia határ közelében van. Más értesülés szerint Vigo kikötőjét német flottabázissá építették ki.

Franciaország ultimátumot küldött Spanyolországnak az olasz önkéntesek elszállítására.

Franciaország burgosi nagykövetének Petain marsallnak Spanyolországba való váratlan visszatérését azzal magyarázza a Daily Telegraph, hogy Petain marsall a francia kormány ultimátumát adja át Franco tábornagnak. Úgy tudja a lap, hogy az ultimátumban Franciaország azt követeli Francótól, hogy a még Spanyolországban állomásozó olasz csapatokat legkésőbb május 15-én szállítsák el. Londonban tudnivaló, hogy Franco ünnepi bevonulását május 15-re halasztották.

A szovjettől huzódó államok bevonása a kölcsönös védelmi célzatu hatalmi szövetségbe

Londonból jelentik: A nyugati demokráta hatalmak politikai akciója most kezd világosan kialakulni. Angol politikai körök szerint Anglia minden kockázatra kiterjedő kölcsönös védelmi célzatu hatalmi szövetséget hoz össze. A szövetség tagjai közül bármelyiket is támadás érné, Anglia, Franciaország és a Szovjet légi hadereje együttesen segítségére menne. Azért választották ezt a megoldási tervet, mert a garantált államok közvetlen szövetséget nem voltak hajlandók kötni a Szovjettel és semmi körülmények között sem engedték volna meg, hogy a szovjet-csapatok átvonuljanak területeiken. Angol vélemény szerint a Romániának és a Lengyelországnak adandó támogatás gyakorlati érteke így jóval növekedik. A garan-

cia Törökországra való kiterjesztése ügyében a tárgyalások még folynak. Londoni jelentés szerint Anglia Törökországot kérte meg a Románia és Bulgária közötti közvetítésre.

London, Párizs és Moszkva között küszbön áll a megegyezés.

Párizsból jelentik: Bonnet francia külügyminiszter állandó kapcsolatban van Surics párizsi szovjet-nagykövettel és a párizsi angol nagykövettel. Bonnet arra törekszik, hogy Moszkvát is bevonják a kialakuló támadás elleni védőszövetségbe. Lapjelentések szerint London, Párizs és Moszkva között már küszbön áll a megegyezés.

Az angol király rádiószózatot intéz a világ népeihez

Londonból jelentik: VI. György angol király amerikai útja során május 24-én a kanadai Winnipegben rádiószózatot intéz a világ népeihez.

Görögország aggódik a boszporusi szovjet-hadihajók miatt.

Londonból jelentik: Görögországban nagy aggodalommal tekintenek a Földközi-tenger környé-

kén tartandó német flotta-gyakorlatok elé. Az aggodalmat azonban inkább az okozza, hogy újabb hírek érkeztek arról, hogy minden cáfolat ellenére a Boszporuson szovjet-hadihajók keltek át. Egyes jelentések szerint a szovjet-hajók Kelet-Ázsiába tartanak, de semmi bizonyos jelentés sem érkezett arról, hogy megfordultak-e Suez felé.

Nagyjelentőségű megbeszélések folynak Bulgária és Jugoszlávia közt

Londonból jelentik: A Reuter szófiai jelentése szerint Bulgária és Jugoszlávia között nagyjelentőségű megbeszélések folynak. Kiöseivanoff bolgár miniszterelnök Daladier és Chamberlain csütörtöki nyilatkozata után hosszasan tanácskozott a szófiai jugoszláv követtel, majd később Belgrádba utazott. Jugoszlávia azt ajánlotta Bulgáriának, hogy a nemzetközi helyzetben való álláspontjukat egy közös bolgár-jugoszláv nyilatkozatban ismertessék. Szófia a javaslatot elutasította, azon-

ban további tárgyalások folynak a két ország kormányai között. A bolgár miniszterelnök pénteken kihallgatáson fogadta a német, olasz, angol, amerikai és a magyar követet.

Bizonyosra veszik a horvátokkal való teljes megegyezést.

Belgrádból jelentik: Szvetkovic jugoszláv miniszterelnök pénteken éjszaka feltüntettkor Zágrábba érkezett. Szvetkovicot a jugoszláv kormány több tagja kikísérte a belgrádi pályaudvarra. A jugoszláv miniszterelnök rendkívül derülatoan itéli meg a helyzetet és elutazása előtt barátainak kijelentette, hogy addig nem tér vissza Belgrádba, amíg a horvát kérdésben végleges megegyezés nem jön létre. Jugoszláv kormánykörökben azt remélik, hogy egy-két nap alatt végetérnek a horvátokkal való tanácskozások és meg is alakulhat a tervezett koalíciós kormány.

Regény ujdonságok:

Bagyi: A kiválasztottak, kotve	173 lej
Tóth: Pentár 9—2-ig, kotve	202 „
Foster: Amerika alma, füzve	148 „
Kenneth: Eszaknyugati atjáró I, II, füzve	297 „